

Vlaams
Parlement

stuk **1509** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 29 februari 2012 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceyssens,
Bart Martens en Robrecht Bothuyne en de dames Tine Eerlingen,
Tinne Rombouts en Michèle Hostekint

houdende wijziging van diverse bepalingen
van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,
wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Dit voorstel van decreet wil de regeling van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de Vlaamse Codex Ruimtelijk Ordening (VCRO) grondig herschrijven.

Bij de oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen schatte de decreetgever in de memorie van toelichting van het ontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid het aantal dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen in op een ruime 300 tot een kleine 350 beroepsdossiers op jaarbasis. Uit de voorbije twee eerste werkjaren is gebleken dat de instroom bij de Raad significant hoger is. Zo werden tijdens het tweede werkjaar 1073 beroepen bij de Raad ingediend, bovenop de tijdens het eerste werkjaar ingediende 753 beroepen.

Dat heeft een belangrijke impact op de behandelingstermijn van de hangende dossiers.

Het kan dan ook niet worden ontkend dat de bij de Raad ingediende beroepen niet steeds binnen een redelijke termijn worden berecht. Dat is vanuit het oogpunt van de rechtsbescherming en -zekerheid een onaanvaardbare toestand die moet worden verholpen. Dat is ook een zaak van geloofwaardigheid: de lange behandelingstermijn dreigt de verantwoording te compromitteren die de decreetgever zelf heeft gegeven voor de oprichting van de Raad als administratief rechtscollege om, in de plaats van de Raad van State, uitspraak te doen over beroepen tot vernietiging van vergunningsbeslissingen, ook al ligt de instroom van dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen verhoudingsgewijs significant hoger dan bij zijn voorganger. Een van de essentiële doelstellingen van de oprichting van de Raad bestond erin te komen tot een gespecialiseerd rechtscollege dat snelle en kwalitatieve uitspraken zou doen om langdurige verstoringen van de eigendomsordening en van de markt van gronden en panden te vermijden¹.

Die doelstelling mag dan momenteel niet steeds gehaald worden, ze blijft niet minder een noodzaak. Het is een grondrecht dat elke belanghebbende een voor hem nadelige vergunningsbeslissing bij de Raad kan aanvechten. Maar zolang de procedure loopt, bestaat onvermijdelijk onzekerheid. De vergunninghouder – burger, bedrijf of overheid – die zijn vergunning aangevochten ziet, is niet zeker van zijn vergunning en staat voor een moeilijke afweging. Voert hij de vergunde werken uit, dan loopt hij het risico dat de vergunning achteraf wordt vernietigd. Een (langdurig) uitstel van de uitvoering van de werken tot de Raad uitspraak heeft gedaan, zal nochtans niet zelden geen optie zijn. Heeft de overheid de aangevraagde vergunning geweigerd, dan moet evengoed binnen een redelijke termijn uitsluitel worden gegeven over de vraag of die weigering wel rechtmatig is en of het aangevraagde project nog een kans maakt.

Een tweede – en door de decreetgever remedieerbare – factor die de behandelingstermijn van de hangende dossiers beïnvloedt, is het bepalen van een duidelijke procedureregeling.

Uit de praktijk van de twee voorbije werkjaren is gebleken dat de procedureregeling in de VCRO te summier en onvoldoende is – of onvoldoende delegatiemogelijkheden biedt om de procedure uit te werken in een besluit van de Vlaamse Regering – om zo optimaal mogelijk een efficiënte en kwaliteitsvolle rechtspleging te verzekeren voor de procespartijen, met inbegrip van een afhandeling van het dossier binnen een redelijke termijn.

Een evident voorbeeld is de zeer summiere regeling van de vordering tot schorsing. Een andere lacune is het ontbreken van een aangepaste rechtspleging die het mogelijk maakt

¹ Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid, *Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, p. 204-205

om beroepen die kennelijk niet-ontvankelijk zijn of waarvoor de Raad kennelijk niet bevoegd is, versneld af te handelen zonder dat de hele procedure moet worden doorlopen.

Een derde – en eveneens door de decreetgever remedieerbare – factor is het bepalen van een flexibeler organisatiemodel voor de Raad, waarmee de Raad onmiddellijk kan inspelen op de actuele instroom aan dossiers. Dat geldt zowel voor de invulling van het ondersteunend personeel van de Raad als voor de bijstand aan de Raad door aanvullende raadsleden indien dit – gelet op de dossierinstroom en -verwerking – noodzakelijk wordt geacht.

Dit voorstel van decreet wil via een aantal gerichte ingrepen de procedure bij de Raad sneller en efficiënter doen verlopen. De ingrepen kunnen grosso modo in drie groepen ingedeeld worden: bevoegdheden, procedure en werking.

Concreet betreffen de voorgestelde ‘procedurele’ wijzigingen een behoorlijke regeling van de schorsingsprocedure, de invoering van een procedure van vereenvoudigde behandeling voor eenvoudig te berechten beroepen, en de mogelijkheid voor de Raad om een geldboete op te leggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De wijzigingen in de werking betreffen onder meer op het vlak van de samenstelling, het creëren van een rechtsgrond voor de tijdelijke aanstelling van aanvullende raadsleden.

De ambitie van dit voorstel gaat verder dan dat. Door een verruiming van de uitspraakbevoegdheden willen de indieners de Raad beter in staat stellen een voor hem gebracht geschil definitief te beslechten. Daartoe zal de Raad, naast de al bestaande vernietigingsbevoegdheid, de bevoegdheid krijgen om het vergunningverlenende bestuursorgaan de gelegenheid te bieden binnen een door de Raad bepaalde termijn de onregelmatigheden in de bestreden beslissing te herstellen. De Raad zal bovendien bemiddelend kunnen optreden om het geschil op te lossen.

Hierna worden de krachtlijnen van de voorgestelde hervormingen geschetst. Vooraf wordt opgemerkt dat het niet de bedoeling is dat alles tot in detail in de VCRO wordt geregeld. De regeling in het decreet zal worden beperkt tot de essentialia. Aan de Vlaamse Regering wordt telkens een degelijke delegatie gegeven om die regeling uit te voeren en in detail uit te werken.

Een belangrijke vernieuwing is ongetwijfeld dat de uitspraakbevoegdheden van de Raad worden verruimd.

1° Thans heeft de Raad enkel een vernietigingsbevoegdheid. Stelt de Raad vast dat een bij hem aangevochten beslissing door een onwettigheid is aangetast, dan moet hij de vernietiging uitspreken. Of het nu gaat om de schending van een herstelbaar procedure- of vormgebrek die de inhoud van de beslissing niet heeft beïnvloed dan wel een materiële onwettigheid, de Raad heeft geen andere keuze dan de beslissing te vernietigen.

Zowel voor het bestuur als voor de rechtzoekende is dat een onbevredigende situatie. Door de vernietiging van de bestreden vergunningsbeslissing op grond van één middel is het geschil niet noodzakelijk opgelost, zeker niet als de vernietiging is uitgesproken op grond van de schending van een vormvoorschrift. De beslissing kan nog door andere onwettigheden zijn aangetast waarover de Raad zich niet heeft uitgesproken. Het vergunningverlenende bestuursorgaan dat zijn beslissing vernietigd ziet, moet bij het hernemen van de beslissing het gezag van het arrest eerbiedigen en minstens de door de Raad vastgestelde onwettigheid herstellen. Andere onwettigheden die bij de berechting van het vernietigingsberoep niet werden onderzocht, kunnen dus opnieuw worden begaan, zonder dat daar overigens kwade trouw mee hoeft gemoeid te zijn. Niet zelden is het zelfs niet

zeker of de onwettigheid die tot de vernietiging heeft geleid, wel afdoende is hersteld. De verzoeker die de vernietiging heeft verkregen, zal dus opnieuw beroep moeten instellen bij de Raad als hij zich niet neerlegt bij de nieuwe beslissing. Een carrousel van beroepen en vernietigingen kan zo op gang worden gebracht om na jaren van procederen te weten of de beslissing door de beugel kan of niet. Voor alle betrokkenen betekent dat procedureleed, kosten en tijdverlies.

Om een bij hem gebracht geschil definitief te kunnen oplossen, moet de Raad over een ruimere waaier van uitspraakbevoegdheden beschikken dan enkel de vernietiging. Een aanzet voor een actievere en oplossingsgerichte rol van de Raad is al te vinden in artikel 4.8.3, §1, tweede lid, van de VCRO, dat het rechtscollege de bevoegdheid verleent de vernietiging vergezeld te doen gaan van de instructie aan het vergunningverlenende bestuursorgaan om een nieuwe beslissing binnen een bepaalde termijn te nemen en daarbij onregelmatige of kennelijk onredelijke motieven aan te wijzen die niet bij de voorbereiding van de nieuwe beslissing mogen worden betrokken, rechtsregels of -beginselen aan te wijzen die bij de voorbereiding van de nieuwe beslissing moeten worden betrokken of de procedurele handelingen te omschrijven die moeten worden gesteld alvorens de nieuwe beslissing kan worden genomen.

Dit voorstel gaat verder en wil de Raad de bevoegdheid verlenen om via een tussenarrest het vergunningverlenende bestuursorgaan in staat te stellen om nog tijdens de procedure bij de Raad zelf de onrechtmatigheden in de beslissing te herstellen of te laten herstellen. Dit procedé, dat in het Nederlandse bestuursrecht bekendstaat als de 'bestuurlijke lus', is erop gericht een geschil, zonder dat het tot een vernietiging komt, definitief te beslechten als de bestreden beslissing enkel blijkt te zijn aangetast door onwettigheden die kunnen worden hersteld. Het herstel kan bestaan in een gecorrigeerde beslissing of het indienen van een extra schriftelijk stuk. Om enkele voorbeelden te geven: de Raad kan het bestuur uitnodigen de formele motivering van de beslissing aan te vullen, een onbeantwoord gebleven bezwaarschrift te weerleggen, een ten onrechte niet gevraagd advies alsnog in te winnen of een al uitgebracht advies bij de beoordeling te betrekken.

Een zinvolle toepassing van de bestuurlijke lus houdt in principe in dat de Raad alle middelen onderzoekt. Het heeft duidelijk geen enkele zin dat de Raad beveelt dat de bestuurlijke lus wordt gevolgd om vervolgens – nadat het vergunningverlenende bestuursorgaan de onwettigheid heeft hersteld – vast te stellen dat de beslissing moet worden vernietigd op grond van een onwettigheid die niet te remediëren valt. Minstens moet de vernietiging steunen op een middel dat is ontleend aan een onherstelbare onwettigheid, waardoor het ruimste rechtsherstel wordt geboden.

De invoering van de bestuurlijke lus zal uiteraard geen alleenzalmakende oplossing zijn. Niet alle onwettigheden kunnen worden hersteld. Het is evident dat ook veel zal afhangen van een oordeelkundige toepassing door de Raad en het vergunningverlenende bestuursorgaan. Niettemin mag worden verwacht dat de regeling zal leiden tot meer uitspraken die het geschil definitief beslechten, met andere woorden dat er minder vernietigingen worden uitgesproken die het geschil niet volledig oplossen en nieuwe beroepen tot vernietiging uitlokken. Iedereen heeft daar baat bij. De burger weet dat de vergunningsbeslissing enkel door herstelbare onwettigheden is aangetast en blijft op die manier bespaard van wat in de rechtsliteratuur² een 'pyrrusoverwinning' wordt genoemd, dat wil zeggen een vernietiging die op termijn niets oplevert. Als de beslissing integendeel door onherstelbare inhoudelijke onwettigheden is aangetast, krijgt de overheid dat meteen te horen en weet ze dus dat ze niet opnieuw dezelfde beslissing kan nemen.

² BORRET, J., "Boekbespreking van Opdebeek, I., Rechtsbescherming tegen het stilzitten van het bestuur", *T. Gem.*, 1993, 88-94.

Met de invoering van de bestuurlijke lus wordt tegemoetgekomen aan een van de aanbevelingen in het verslag van de Commissie Investeringsprojecten – de ‘commissie-Berx’ – “Naar een snellere en betere besluitvorming over complexe projecten”. Daarin wordt onder meer voorgesteld om, door een verruiming en verfijning van de uitspraakbevoegdheden, de Raad voor Vergunningsbetwistingen de rol van een actieve(re) bestuursrechter aan te meten. Met reden wordt in het verslag overigens ook voor een gelijkaardige uitbreiding van de uitspraakbevoegdheden van de Raad van State gepleit door een aanpassing van de federale gecoördineerde wetten op de Raad van State. Wat geldt voor betwistingen betreffende vergunningsbeslissingen geldt ook voor betwistingen betreffende ruimtelijke uitvoeringsplannen, waarvoor de Raad van State nog altijd bevoegd is. Ook waar het gaat om de ruimtelijke planning, worden vernietigingsarresten uitgesproken die het geschil maar gedeeltelijk oplossen, onvoldoende duidelijk maken wat er daarna moet gebeuren en nieuwe vernietigingsberoepen uitlokken.

2° In dezelfde filosofie van oplossingsgerichte rechtspraak wordt ook bepaald dat een bij de Raad ingesteld beroep door bemiddeling kan worden beslecht.

Bemiddeling kan voor procespartijen een veel adequatere vorm van rechtsbescherming betekenen met een hogere graad aan genoegdoening dan het volledig (moeten) doorlopen van de jurisdictionele procedure bij de Raad.

Bemiddeling is immers nuttig als de rechtstreekse communicatie tussen procespartijen verstoord is of als er sprake is van een escalatie.

Ofwel komen de procespartijen in de loop van de procedure zelf tot de conclusie dat er ruimte is voor bemiddeling, ofwel constateert de Raad dit ten laatste op de openbare terechtzitting na het horen van de partijen.

Bemiddeling is in de eerste plaats nuttig voor eigenlijke vergunningsbetwistingen waarvoor tussen de aanvrager van de vergunning en belanghebbenden een onderhandelingsmarge is om tot een vergelijk te komen, maar waar, gelet op de beperkte beroepstermijn bij de Raad, uit veiligheidsoverwegingen alsnog een verzoekschrift is ingediend.

Dat geldt ondergeschikt ook voor een aantal zaken waarin de vergunningsbetwisting wel het formeel voorwerp van het beroep uitmaakt, maar waar een onderliggende betwisting aan de grondslag ligt van het ingediende beroep bij de Raad.

Zoals al gesteld, betreffen de ‘procedurele’ wijzigingen de vordering tot schorsing, de vereenvoudigde behandeling en de geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

1° De vordering tot schorsing wordt procedureel uitgewerkt. Het huidige artikel 4.8.13 van de VCRO, bepaalt dat de voorzitter van de Raad of het door hem gemachtigde raads-lid in elke stand van het geding de vergunningsbeslissing kan schorsen om een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te voorkomen als een ernstig middel wordt aangevoerd. Meer is er niet bepaald. Vanwege het ontbreken van een procedurele regeling hanteert de Raad noodgedwongen een aantal ‘stelregels’. Zo wil de Raad dat de vordering tot schorsing samen met de vordering tot vernietiging wordt ingediend en ‘bij voorkeur’ in een en hetzelfde verzoekschrift. Bij stilzwijgen van het decreet bepaalt de Raad ook de termijn waarover de verweerder beschikt om het administratief dossier en een nota in te dienen.

Van de indiening van de vordering tot schorsing en het beroep tot vernietiging in een enkel verzoekschrift wordt in het huidige voorstel een vereiste van ontvankelijkheid gemaakt. Een dergelijke regel biedt niet alleen een wettelijke basis voor de huidige gang van zaken,

het heeft ook als voordeel meer duidelijkheid en het betekent zowel voor de verzoekers als voor de Raad minder paperassen, en bijgevolg een administratieve vereenvoudiging.

Belangrijk is dat, nadat het enig verzoekschrift is ingediend, de procedure tot schorsing en de procedure tot vernietiging opeenvolgend verlopen. Thans verlopen die procedures en de termijnen gelijktijdig en door elkaar. Daar wordt een einde aan gemaakt. De nota's in de procedure tot vernietiging zullen maar worden uitgewisseld nadat er uitspraak is gedaan over de vordering tot schorsing. Bovendien zal, naar het voorbeeld van wat in de rechtspleging voor de Raad van State geldt, de vernietigingsprocedure enkel worden voortgezet als degene die in de schorsingsprocedure aan het kortste eind heeft getrokken, een verzoekschrift tot voortzetting indient. Heeft de Raad de schorsing bevolen, dan zal de verweerder of de tussenkomen partij de voortzetting moeten vragen om de bestreden vergunningsbeslissing niet volgens een versnelde rechtspleging vernietigd te zien worden. Wordt de vordering tot schorsing verworpen, dan is het aan de verzoeker de voortzetting te vragen, zo niet wordt hij op onweerlegbare wijze vermoed afstand te hebben gedaan van het geding. Dat is de voornaamste 'hakbijl' in de procedure die met dit voorstel ingevoerd wordt.

2° Er wordt een procedure van vereenvoudigde behandeling ingevoerd voor beroepen die doelloos of kennelijk niet-ontvankelijk zijn of beroepen waarvoor de Raad kennelijk onbevoegd is. In de huidige stand van de regeling moeten alle beroepen zonder uitzondering de voorgeschreven procedure volgen, ook al blijkt uit een eenvoudige lezing van het verzoekschrift onmiddellijk dat het beroep niet-ontvankelijk is of dat er in redelijkheid geen enkele twijfel kan bestaan over de onbevoegdheid van de Raad. Het komt de efficiëntie ten goede als een aangepaste procedure wordt gecreëerd die het voor de Raad mogelijk maakt dergelijke eenvoudige zaken snel te berechten zonder de onderscheiden nota's die tijdens de gewone procedure moeten worden uitgewisseld. Vanzelfsprekend moet wel tegenspraak door de verzoeker mogelijk zijn.

3° Aan de Raad wordt de mogelijkheid gegeven een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep op te leggen. De bedoeling is lichtzinnige beroepen of beroepen die getuigen van misbruik van het recht om zich tot de Raad te wenden, te voorkomen. De vereiste dat het beroep kennelijk onrechtmatig is, houdt in dat deze regeling met omzichtigheid zal moeten worden toegepast. Het recht op toegang tot de rechter is een grondrecht.

De wijzigingen op het gebied van de werking betreffen enerzijds de mogelijkheid om aanvullende raadsleden aan te stellen en anderzijds een evaluatie- en tuchtregeling.

1° Op het vlak van de samenstelling van de Raad wordt een regeling opgenomen op grond waarvan de Vlaamse Regering tijdelijk aanvullende raadsleden kan aanstellen. Tot tijdelijke aanstelling kan worden overgegaan om een achterstand weg te werken of een dreigende achterstand te voorkomen. Vanzelfsprekend moeten ook de aanvullende raadsleden voldoen aan voorwaarden inzake kennis en ervaring die recht doen aan de specificiteit van de Raad als gespecialiseerd rechtscollege.

2° Er wordt voorzien in een periodieke evaluatie van de raadsleden, die om de drie jaar plaatsvindt, behalve in geval van een negatieve beoordeling. De mogelijke tuchtsancties worden bepaald en de bevoegde tuchtoverheid wordt aangewezen. Ook hier worden de essentialia in het voorstel van decreet vastgelegd, en wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering.

Dat zijn de essentiële wijzigingen die met dit voorstel van decreet worden beoogd. De overige wijzigingen betreffende de samenstelling en de werking van de Raad worden in de bespreking van de artikelen toegelicht.

2. Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Artikel 2

Het woord “vergunningsbetwistingen” in de naam van het reeds opgerichte administratieve rechtscollege wordt voortaan met een hoofdletter geschreven.

Artikel 3

De huidige indeling van titel IV, hoofdstuk VIII, wordt op logische, en voor de rechtsonderhorige, meer gestructureerde wijze aangepast – zie hiervoor artikel 5. Ook de verwijzingen in de VCRO worden aan deze nieuwe indeling aangepast.

Ook hier wordt in de naam van het rechtscollege het woord “vergunningsbetwistingen” voortaan met een hoofdletter geschreven.

Artikel 4

Het woord “vergunningsbetwistingen” in de naam van het opgerichte administratieve rechtscollege wordt voortaan met een hoofdletter geschreven.

Artikel 5

Met het voorgestelde artikel wordt titel IV, hoofdstuk VIII vervangen.

Momenteel wordt de volgende indeling bij titel IV gehanteerd:

Afdeling 1. Oprichting

Afdeling 2. Bevoegdheid

Afdeling 3. Samenstelling

Afdeling 4. Werkingsregelen

Afdeling 5. Procedure

Afdeling 6. Diverse bepalingen.

Belanghebbenden die een vergunning willen betwisten, dan wel de weigering van een vergunning willen aanvechten, hechten meer belang aan de manier waarop en de voorwaarden waaronder zij dit kunnen, dan aan de samenstelling en de werkingsregelen van de Raad.

Daarom ook wordt voorgesteld om de procedure naar voren te schuiven, en te behandelen voor de samenstelling en werkingsregelen.

Omdat een aantal nieuwe bevoegdheden en extra proceduremogelijkheden ingevoerd worden, zoals de bemiddeling of de bestuurlijke lus, wordt ervoor gekozen om hoofdstuk VIII in zijn geheel te vervangen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, eerder dan artikelsgewijs de verschillende wijzigingen door te voeren.

Wegens de andere indeling en de nieuwigheden, wordt hieronder per voorgesteld artikel in de VCRO aangegeven of en wat er gewijzigd wordt, dan wel welke bepaling hernomen wordt.

Afdeling 1. Oprichting

Artikel 4.8.1.

Voorgesteld eerste lid neemt artikel 4.8.1, eerste lid, ongewijzigd over (oprichting van de Raad).

Voorgesteld tweede lid neemt artikel 4.8.2 ongewijzigd over (machtiging aan de Vlaamse Regering om de zetel van de Raad te bepalen).

Afdeling 2. Bevoegdheid

Onderafdeling 1. Vernietiging

Artikel 4.8.2.

Dit artikel geeft de Raad de bevoegdheid om bij arrest de vernietiging uit te spreken van vergunnings-, validerings- of registratiebeslissingen.

Voorgesteld eerste lid neemt artikel 4.8.1, tweede lid, inhoudelijk over (bevoegdheid om bij wijze van arrest uitspraak te doen).

Voorgesteld tweede lid neemt artikel 4.8.3, §1, eerste lid, inhoudelijk over (bepaling van onregelmatige beslissing).

Voorgesteld derde lid neemt artikel 4.8.3, §1, tweede lid, inhoudelijk over (mogelijkheid om het bestuur te bevelen een nieuwe beslissing te nemen).

Onderafdeling 2. De schorsing

Artikel 4.8.3.

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.3, §3.

Het huidige artikel bepaalt dat de voorzitter van de Raad bevoegd is voor het nemen van de voorlopige voorzieningen, vermeld in artikel 4.8.13, en dat hij deze bevoegdheid kan delegeren.

Artikel 4.8.13 spreekt over de schorsing van een bestreden vergunningsbeslissing ter voorkoming van een moeilijk te herstellen nadeel en op grond van ernstige middelen.

Voorgesteld artikel geeft aan dat de Raad over een schorsingsbevoegdheid beschikt en verwijst naar de nieuwe afdeling 3, onderafdeling 4, waarin deze bevoegdheid nader uitgewerkt wordt. De mogelijkheid een vergunningsbeslissing ambtshalve te schorsen, wordt niet behouden.

Onderafdeling 3. Bestuurlijke lus

Artikel 4.8.4.

De Raad kan in elke stand van het geding het vergunningverlenende bestuursorgaan de gelegenheid geven om een onregelmatigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

Het bestuursorgaan kan dan nog 'bijsturen'. De Raad neemt het herstel mee in zijn oordeel over het beroep en de bestreden beslissing.

Deze nieuwe bevoegdheid moet helpen te voorkomen dat belangrijke projecten (infrastructuurwerken enzovoort) vertraging oplopen en dat door aanslepende procedures burgers en bedrijven al te lang in onzekerheid blijven. Met de bestuurlijke lus wordt beoogd onnodige nieuwe procedures te voorkomen, tijdswinst te boeken en meer en sneller rechtszekerheid te bieden.

Een recent voorbeeld dat de nodige commotie heeft veroorzaakt, is de vernietiging door de Raad van State van de stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van de tramlijn Deurne-Wijnegem op vraag van een enkele persoon omdat de motivering voor ontheffing van het opstellen van een door de bestaande regelgeving opgelegde project-milieueffectrapport (MER) niet afdoende is³. Dergelijke situaties zouden in de toekomst eerder een uitzondering dan de regel moeten worden.

Hoe werkt de bestuurlijke lus?

– *Mogelijkheid voor de Raad*

De Raad bepaalt zelf of hij de bestuurlijke lus al dan niet toepast. Partijen kunnen hier wel om verzoeken. De Raad is echter vrij het instrument al dan niet in te zetten.

– *Herstelbaar gebrek*

Indien een bestreden beslissing voor de Raad gebracht wordt, voert de Raad een tegensprekelijk vooronderzoek. Constateert de Raad dat er onregelmatigheden zijn die rechtgezet kunnen worden, kan hij de bestuurlijke lus bevelen.

Dat kan pas na onderzoek van alle middelen, het is niet wenselijk de bestuurlijke lus toe te passen voor één welbepaalde onregelmatigheid, om naderhand te constateren dat een andere onregelmatigheid niet te herstellen is en het verzoek tot vernietiging ingewilligd moet worden.

– *Herstellen of laten herstellen*

In de meeste gevallen zal het vergunningverlenende bestuursorgaan zelf instaan voor het herstellen van de onregelmatigheid. Dat zal echter niet steeds het geval zijn.

Zo wordt het openbaar onderzoek in de bijzondere procedure door het college van burgemeester en schepenen georganiseerd, maar zal het bevel van de Raad gericht zijn aan het vergunningverlenende bestuursorgaan zelf als verwerende partij in de procedure.

– *In elke stand van het geding met een tussenuitspraak*

Dit zinsdeel maakt duidelijk dat de Raad een tussenuitspraak kan doen, niet alleen als de zitting nog niet heeft plaatsgevonden, maar ook als de zaak in beraad genomen is.

Wie het niet eens is met de tussenuitspraak, kan zijn bezwaren naar voren brengen in de verdere procedure, al dan niet na herstel van de onregelmatigheid.

– *Binnen een termijn die de Raad bepaalt*

Het is aan het vergunningverlenende bestuursorgaan om van de geboden mogelijkheid gebruik te maken. Om de Raad de leiding van het geding te laten behouden, wordt bepaald dat het bestuursorgaan binnen een bepaalde termijn moet gebruikmaken van deze mogelijkheid.

Een onregelmatige beslissing zal meestal hersteld worden in de vorm van een vervangende beslissing. Het beroep zal dan ook gericht zijn tegen die vervangende beslissing.

³ R.v.St., nr. 212.825, 28 april 2011.

Het decreet bepaalt niet hoe lang deze termijn moet zijn, maar laat dat over aan de Raad: de nodige hersteltermijn zal immers per geval kunnen verschillen.

– *Wanneer geen bestuurlijke lus?*

De bestuurlijke lus mag niet worden toegepast indien belanghebbenden die beroep bij de Raad hadden kunnen instellen of ingesteld hebben daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld.

Als fouten in de bestreden beslissing tijdens de vernietigingsprocedure worden hersteld waardoor de bestreden beslissing verandert, is dat voor deze belanghebbenden niet zichtbaar, terwijl zij daardoor wel ernstig zouden kunnen worden benadeeld.

De vraag is wanneer de Raad het mogelijk onevenredig nadeel voor deze belanghebbenden aanwezig acht. Een ruime interpretatie kan ertoe leiden dat de Raad weinig gebruikmaakt van de bestuurlijke lus, waardoor tijdswinsten verloren kunnen gaan. Aan de andere kant kan een enge interpretatie op gespannen voet staan met de rechtsbescherming van belanghebbenden. Het antwoord moet worden overgelaten aan de rechtspraak van de Raad.

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om, na advies van de Raad, de voorwaarden en nadere regels betreffende de bestuurlijke lus vast te leggen.

Onderafdeling 4. Bemiddeling

Artikel 4.8.5.

Indien partijen hierom verzoeken of als de Raad vaststelt dat partijen mogelijks tot een vergelijk kunnen komen, kan de Raad bemiddeling opleggen.

Gelet op het vrijwillige karakter van bemiddeling, kan deze enkel opgelegd worden als partijen daartoe bereid zijn.

De Raad kan onder zijn raadsleden, griffiers of personeelsleden een bemiddelaar aanstellen. Deze bemiddelaar zal tussen partijen een directe dialoog tot stand proberen te brengen.

Deze werkwijze van een interne bemiddelaar is gebaseerd op de werkwijze bij de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid (artikel 6.1.22, tweede lid, VCRO).

De bemiddelaar mag geen band hebben met de kamer waar de zaak aanhangig is, maar moet wel vertrouwd zijn met bemiddeling. Bij voorkeur wordt een bemiddelaar aangesteld die erkend is door de federale bemiddelingscommissie.

Dat garandeert enerzijds zijn neutraliteit en maakt het anderzijds mogelijk om de bemiddeling vertrouwelijk te houden. Tijdens de bemiddeling kan de bemiddelaar weet krijgen van bepaalde documenten of feiten die partijen niet ter kennis van de Raad wensen te brengen.

Ook externen kunnen op voorstel van de partijen als bemiddelaar worden aangesteld.

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om, na advies van de Raad, de voorwaarden en nadere regels inzake bemiddeling vast te leggen.

Afdeling 3 . Procedure

Onderafdeling 1. Algemeen

Artikel 4.8.6.

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.11.

Daar waar nu bij decreet wordt bepaald wanneer een raadsman geen schriftelijke machtiging moet voorleggen, wordt voorgesteld dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid tot bijstand en vertegenwoordiging nader regelt.

Artikel 4.8.7.

Dit artikel neemt artikel 4.8.12 ongewijzigd over (waking van raadsleden).

Artikel 4.8.8.

Het eerste lid stelt dat de Vlaamse Regering de wijze van toezending en uitwisseling van de processtukken bepaalt. Zo kan zij bijvoorbeeld bepalen dat bij elke zending extra afschriften aanwezig moeten zijn, om over te maken aan de andere partijen, of bepalen dat de stukken alleen aan de Raad moeten worden bezorgd.

Het tweede en derde lid nemen artikel 4.8.14, eerste en tweede lid, ongewijzigd over (overmaken van processtukken).

Het vierde lid maakt de Vlaamse Regering bevoegd om de berekeningswijze van de termijnen te bepalen.

Artikel 4.8.9.

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.3. (ambtshalve inroepen van middelen).

Artikel 4.8.10.

De verzoeker kan in elke stand van het geding uitdrukkelijk afstand van het beroep doen, waarna de Raad onmiddellijk uitspraak daarover doet.

Artikel 4.8.11.

Er wordt bepaald dat de taal van de procedure het Nederlands is.

Artikel 30 van de Grondwet waarborgt het vrije gebruik van de in België gesproken talen. Het taalgebruik kan enkel worden geregeld bij wet of decreet voor handelingen van het openbaar gezag en gerechtszaken.

Omdat het taalgebruik voor de Raad thans niet geregeld is, kunnen de procespartijen vrij gebruikmaken van de twee andere landstalen, dat wil zeggen het Frans of het Duits, zowel in processtukken als in pleidooien. Het voorgestelde artikel 4.8.11 maakt van het Nederlands de verplicht te gebruiken taal.

Onderafdeling 2. Aanhangigmaking

Artikel 4.8.12.

Paragrafen 1 en 2 nemen artikel 4.8.16, §1 en §2, ongewijzigd over (belanghebbenden bij een beroep en termijn voor het instellen van een beroep).

Paragraaf 3, eerste lid, neemt artikel 4.8.16, §3, eerste lid, ongewijzigd over (wijze van instellen van een beroep).

Daarentegen wordt niet langer bij decreet bepaald wat er allemaal in een verzoekschrift moet staan; dat zal in een uitvoeringsbesluit vastgelegd worden. Hetzelfde geldt voor de vraag welke stukken bij een verzoekschrift gevoegd moeten worden.

Artikel 4.8.13.

Dit artikel regelt de registratie van een bij de Raad binnenkomend verzoekschrift. De inschrijving door de griffier in een register blijft behouden.

De nadere regels over de registratie van het verzoekschrift en de regularisatie van een verzoekschrift dat niet voldoet aan de voorwaarden, worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Ook de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift moet worden verstuurd, zal de Vlaamse Regering bepalen.

Artikel 4.8.14.

Ook de bepalingen betreffende het rolrecht dat door de verzoeker verschuldigd is, worden afgeslankt.

Het principe dat een rolrecht verschuldigd is, blijft behouden, maar het bedrag en de voorwaarden van betaling worden geregeld door de Vlaamse Regering.

Onderafdeling 3. Vereenvoudigde behandeling

Artikel 4.8.15.

De ‘vereenvoudigde behandeling’ is een van de vooropgestelde versnellingen in de procedure voor de Raad.

– *Regeling*

Zo kan de voorzitter van de Raad of het door hem aangewezen raadslid na registratie van een verzoekschrift ambtshalve onderzoeken of het beroep doelloos is, kennelijk niet-ontvankelijk is of dat de Raad kennelijk onbevoegd is.

De griffier maakt de vaststellingen over aan de verzoeker, de verweerder en, in voorkomend geval, de begunstigde van de bestreden beslissing.

Vervolgens kunnen deze partijen binnen vijftien dagen een verantwoordingsnota indienen. Deze verantwoordingsnota is beperkt tot de vaststellingen van de Raad.

Daarna kan de Raad beslissen de zaak zonder verdere rechtspleging in beraad te nemen.

De Raad doet onmiddellijk uitspraak over de kennelijke niet-ontvankelijkheid van het beroep, zijn kennelijke onbevoegdheid of het doelloos zijn van het beroep.

Besluit de Raad niet dat het beroep kennelijk niet-ontvankelijk of doelloos is of dat hij kennelijk onbevoegd is, dan wordt de procedure gewoon voortgezet.

– *Analoog met de regeling voor de Raad van State*

Deze regeling is gebaseerd op de regeling zoals van toepassing voor de Raad van State⁴.

Over de vroegere regeling bij de Raad van State werd al geoordeeld dat ze geen afbreuk deed aan de gelijkheid van middelen, aan de rechten van verdediging en aan het beginsel van het contradictoir debat. Die rechtspraak kan doorgetrokken worden naar de nieuwere rechtspleging voor de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De wet van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, introduceerde het begrip ‘doelloos (geworden) annulatieberoep’.

De beroepen die doelloos zijn, moeten begrepen worden als beroepen die tijdens de behandeling hun doel verloren hebben.

– Doelloos

Als van bij het begin van de behandeling blijkt dat het beroep doelloos is, wordt het beschouwd als een kennelijk niet-ontvankelijk beroep en kan het om die reden onder de versnelde procedure vallen, waarin voorzien wordt in het nieuwe artikel 4.8.15.

Echter, ook een beroep dat bij de indiening een doel had, maar dat doel tijdens de procedure verloren heeft, kan leiden tot een arrest waarbij de Raad beslist dat er geen uitspraak gedaan dient te worden.

Uit rechtspraak van de Raad van State blijkt dat vernietigingsberoepen in de volgende gevallen doelloos kunnen worden:

- het bestreden besluit werd vernietigd;
- het bestreden besluit werd ingetrokken;
- het bestreden besluit werd opgeheven;
- een nieuw (al of niet bestreden) besluit is in de plaats gekomen van het bestreden besluit;
- het bestaan van het bestreden besluit kan niet worden bewezen.

– Kennelijk niet-ontvankelijk

Dat is bijvoorbeeld het geval bij een beroep waarvan onmiddellijk blijkt dat het verzoekschrift laattijdig werd ingediend, geen enkel middel bevat of waarbij duidelijk blijkt dat de verzoekende partij een gebrek aan belang heeft om de vergunningsbeslissing te betwisten.

Onderafdeling 4. Schorsing

Artikel 4.8.16.

Het instellen van een beroep tot vernietiging heeft geen schorsende werking, zodat de bestreden beslissing blijft gelden en uitgevoerd kan worden. Naast de vernietiging kan men echter ook de schorsing ervan vorderen. In dat geval worden deze twee vorderingen in een en hetzelfde verzoekschrift ingesteld.

Daarin moeten naast de middelen die de vordering tot vernietiging ondersteunen, ook de feiten aangevoerd worden die aantonen dat de verzoeker door de onmiddellijke uitvoering

⁴ P. LEFRANC, “Een nieuwe “hakbijl”procedure voor de Raad van State. De tiende.” *A.J.T.* 2001-2002, 695-699 (695); A. COPPENS, “doelloze beroepen voor de Raad van State”, *C.D.P.K.* 2002, 320-323.

van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel ondergaat of dreigt te ondergaan.

Artikel 4.8.17.

De Vlaamse Regering moet de nadere regels uitwerken in verband met de vervalttermijnen waarbinnen de partijen het geïnventariseerde administratief dossier en hun nota's indienen alsook in verband met de wijze waarop partijen in kennis gesteld worden van de neerlegging daarvan.

Artikel 4.8.18.

Als de verzoeker noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen. Immers, de verzoeker zal in de schorsingsprocedure blijk moeten geven van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat hij wil voorkomen. Afwezigheid op de zitting wordt geacht daarmee onverenigbaar te zijn.

Als de verweerder eveneens afwezig is, doet dat geen afbreuk aan de sanctie van de verwerping van de vordering.

Die regel is een van de hakbijlen in de procedure voor de Raad, en de afwezigheid van de verzoeker leidt onvermijdelijk, behoudens overmacht, tot de sanctie van verwerping van de vordering.

Die hakbijl wordt eveneens toegepast bij de Raad van State⁵.

De sanctie in hoofde van de verweerder of de tussenkomende partij die niet verschijnt op de schorsingszitting wordt niet bij decreet bepaald. Niets belet echter dat de Vlaamse Regering, naar het voorbeeld van wat bij de Raad van State geldt, bepaalt dat de verweerder of tussenkomende partij die niet ter zitting verschijnt of vertegenwoordigd is, geacht wordt in te stemmen met de vordering tot schorsing.

Die bevoegdheid voor de Vlaamse Regering volgt uit het voorgestelde artikel 4.8.21.

Artikel 4.8.19.

De Raad beveelt de schorsing bij gemotiveerd arrest.

De Raad kan de schorsing enkel uitspreken als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen en als ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

De voorgestelde paragraaf 2, eerste lid, stemt dan ook inhoudelijk overeen met artikel 4.8.13.

In de memorie van toelichting bij het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid werd dit artikel als volgt toegelicht: “De schorsing dient een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te voorkomen. Dat begrip “moeilijk te herstellen ernstig nadeel” wordt ook gehanteerd binnen

⁵ O.a. R.v.St., Keunen, nr. 125.576, 21 november 2003; zie tevens: R. STEVENS, Het procesverloop (Raad van State – afdeling bestuursrechtspraak), Brugge, die Keure, 2007

het schorsingscontentieux van de Raad van State, en mag hier in diezelfde zin worden begrepen⁶.”.

Het arrest waarbij de schorsing is bevolen, kan worden gewijzigd of opgeheven op verzoek van de partijen.

De opheffing gebeurt in het geval de schorsing werd toegestaan maar de omstandigheden na dit arrest wijzigen. Het kan zijn dat door deze gewijzigde omstandigheden het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is verdwenen of aanzienlijk is verminderd, zodat de schorsing van de vergunningsbeslissing niet langer gerechtvaardigd is. De Raad kan op dat ogenblik het schorsingsarrest opheffen of wijzigen.

Dit geval zal zich slechts zeer uitzonderlijk voordoen.

Artikel 4.8.20.

Voorgesteld artikel voert een andere hakbijl in de procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen in, met name het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging. Daarbij worden aan de afwezigheid van een dergelijk verzoek sancties gekoppeld.

Partijen die na afloop van de schorsingsprocedure aan het kortste eind hebben getrokken, moeten aangeven dat zij nog belang hechten aan het verdere verloop van de procedure ten gronde.

Dat verzoek tot voortzetting vormt op die manier een filter naar de vernietigingsprocedure. Partijen moeten aldus een actievere rol opnemen in de procedure.

– *Regeling*

Zo zal, in geval van schorsing, de verweerder of de tussenkomende partij een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indienen binnen dertig dagen. Doet deze dat niet, dan kan de Raad de bestreden beslissing volgens een versnelde rechtspleging vernietigen.

Het nieuwe artikel 4.8.12, §1, geeft aan welke belanghebbenden een beroep bij de Raad kunnen instellen. Voorgesteld artikel 4.8.13, laatste lid, machtigt de Vlaamse Regering om de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift wordt verstuurd, te bepalen.

Belanghebbenden zullen in het begin van de procedure moeten aangeven of zij wensen tussen te komen in 1) de schorsingsprocedure; 2) de vernietigingsprocedure; of 3) beide procedures. Vanaf dan worden zij beschouwd als partij in het geschil, en zullen zij om voortzetting kunnen verzoeken.

Het volstaat dat één partij – verweerder of tussenkomende partij – om de voortzetting verzoekt.

In geval van verwerping van de vordering tot schorsing, moet de verzoeker dat verzoek tot voortzetting binnen dertig dagen indienen. De sanctie daarbij is dat ten aanzien van de verzoeker een onweerlegbaar vermoeden van afstand van geding geldt.

De termijn van dertig dagen gaat in de dag na de betekening van het arrest waarin uitspraak over de schorsing wordt gedaan.

⁶ Zie o.a. W. WEYMEERSCH, “Het moeilijk te herstellen ernstig nadeel”, in G. DEBERSAQUES, M. VAN DAMME, S. DE CLERCQ en G. LAENEN (eds.), *Rechtsbescherming door de Raad van State*. 15 jaar procedurele vernieuwing, Brugge, Die Keure, 2004, 157-179.

Wanneer een partij geen verzoek tot voortzetting heeft ingediend, ook al is dat wegens onoplettendheid, worden de voorziene sancties toegepast.

Zelfs indien alle partijen gezamenlijk zouden vragen de sanctie niet toe te passen, wordt de sanctie toegepast.

– *Geïnspireerd op de regeling voor Raad van State*

Ook de Raad van State hanteert deze hakbijlen⁷.

Bij de Raad van State is er sprake van een versnelde rechtspleging wanneer de betrokken partijen, bij een rechtspleging van schorsing van een akte of een reglement, geen positieve handeling stellen.

In dat geval kan de Raad van State hetzij die akte of dat reglement vernietigen, hetzij oordelen dat er een vermoeden is van afstand van geding ten aanzien van de verzoekende partij.

Hierbij wordt opgemerkt dat het feit dat de Raad van State de akte of het reglement *kan* vernietigen waarvan de schorsing gevorderd wordt, indien de tegenpartij of degene die een belang heeft bij de beslechting van het geschil binnen dertig dagen te rekenen van de kennisgeving van het arrest waarbij de schorsing bevolen wordt of de voorlopige schorsing bevestigd wordt, geen verzoek tot voortzetting van de rechtspleging heeft ingediend, niet inhoudt dat de Raad van State hier over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt.

Die beoordelingsbevoegdheid is beperkt tot de gevallen van overmacht of van onoverkomelijke dwaling⁸. Daarom wordt het werkwoord ‘kunnen’ gebruikt. Voor het overige wordt geen enkele speelruimte opengelaten⁹.

De Raad van State heeft zich hiernaar geschikt, en vernietigt systematisch beslissingen waarbij geen verzoek tot voortzetting werd ingediend door de verweerder of een belanghebbende partij.

Artikel 4.8.21.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de behandeling van de vordering tot schorsing.

Onderafdeling 5. Tussenkost

Artikel 4.8.22.

Paragraaf 1, eerste en tweede lid, stemmen inhoudelijk overeen met artikel 4.8.19, §1, eerste en tweede lid (verzoek tot tussenkost).

Zoals bij de Raad van State geldt, zal een vordering tot tussenkost bij verzoekschrift plaatsvinden, ook als de tussenkost tot doel heeft het inleidend verzoekschrift te ondersteunen.

Het derde lid machtigt de Vlaamse Regering om de nadere regels uit te werken over de vormvereisten waaraan het verzoekschrift moet beantwoorden en de bij het verzoekschrift te voegen stukken.

⁷ Art. 17, §4bis en §4ter, wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

⁸ *Parl. St.* Senaat 1995-96, nr. 1-321/1, 7.

⁹ Verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 19 december 1996 tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State.

Paragraaf 2, eerste lid, neemt artikel 4.8.19, §1/1, eerste lid, ongewijzigd over; het tweede lid machtigt de Vlaamse Regering om het verschuldigde rolrecht nader te bepalen.

Paragraaf 3 stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.19, §2 en §3.

Ten slotte wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de nadere regels betreffende de tussenkomst en de mogelijkheid tot regularisatie van de vormvereisten te bepalen. Bij het bepalen van termijnen kan zij in een afwijkende regeling voorzien wat betreft de schorsingsprocedure.

Nieuw is de mogelijkheid tot regularisatie van niet-nageleefde vormvereisten bij een verzoek tot tussenkomst.

Onderafdeling 6. Vooronderzoek

Artikel 4.8.23.

De Vlaamse Regering bepaalt de manier waarop het tegensprekelijk vooronderzoek verloopt.

Zo zal zij de vervalltermijnen moeten bepalen waarbinnen de partijen het geïnventariseerde administratief dossier en hun nota's indienen alsook de wijze waarop de partijen daarvan in kennis gesteld worden.

De gedetailleerde bepalingen die nu opgenomen zijn in artikel 4.8.20 worden in de toekomst door de Vlaamse Regering vastgelegd.

Artikel 4.8.24.

Dit artikel stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.15 (briefwisseling).

De bevoegdheid van de Raad om rechtstreeks briefwisseling te voeren en om documenten op te vragen, wordt uitgebreid tot de partijen.

Onderafdeling 7. Zitting

Artikel 4.8.25.

Voorgesteld eerste lid neemt artikel 4.8.21, eerste lid, eerste zin, ongewijzigd over (oproeping voor zitting).

Met het oog op een afgeslankt kader van het decreet wordt de bevoegdheid om de organieke maatregelen betreffende de zitting te bepalen, gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.

Artikel 4.8.26.

Dit artikel neemt artikel 4.8.22 ongewijzigd over (geen bijkomende stukken ter zitting).

Artikel 4.8.27.

Dit artikel neemt artikel 4.8.23, eerste en tweede lid, ongewijzigd over (basisprincipes betreffende de zitting).

De regels in verband met het horen van getuigen worden niet langer bij decreet bepaald; hiervoor wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering in voorgesteld artikel 4.8.28.

Het opmaken van een proces-verbaal ter zitting kan hieronder begrepen worden.

Artikel 4.8.28.

Dit artikel stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.24, met dien verstande dat uitdrukkelijk wordt gesteld dat de regel dat bij regelmatige oproeping de afwezigheid van de partijen of van een ervan de geldigheid van de zitting niet belet, niet geldt voor de vordering tot schorsing.

Onderafdeling 8. Beraadslaging en uitspraak

Artikel 4.8.29.

Paragraaf 1 van dit artikel neemt artikel 4.8.26, §1, ongewijzigd over (beraadslaging en uitspraak).

Paragraaf 2 stemt gedeeltelijk overeen met artikel 4.8.26, §2.

Zo wordt voorgesteld dat de Raad de kosten geheel of *gedeeltelijk* ten laste legt van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt. Deze kosten blijven hetzelfde, met name het rolrecht en het getuigengeld.

Wel is het zo dat, als er toepassing gemaakt wordt van de bestuurlijke lus, de Raad de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van het vergunningverlenende bestuursorgaan kan leggen.

De kamervoorzitter en de griffier moeten de uitspraken van de Raad ondertekenen. Die uitspraken zijn openbaar.

Artikel 4.8.30.

Dit artikel neemt artikel 4.8.27, eerste en tweede lid, ongewijzigd over (overmaken van afschriften).

Artikel 4.8.31.

De arresten zijn van rechtswege uitvoerbaar. Het is de taak van de ministers en de administratieve overheden om de uitvoering van de arresten te garanderen.

Daartoe brengt de griffier op de uitgifte, na het beschikkende gedeelte van het arrest, een uitvoeringsformulier aan. De Vlaamse Regering bepaalt daarvan de formule.

Artikel 4.8.32.

De Raad kan een geldboete van 125 tot 2500 euro¹⁰ opleggen wanneer hij van oordeel is dat het beroep kennelijk onrechtmatig is. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regelen. Zij kan bijvoorbeeld bepalen dat deze geldboete slechts opgelegd kan worden indien een van de partijen daar uitdrukkelijk en schriftelijk in zijn nota om vraagt.

Partijen moeten in ieder geval de mogelijkheid krijgen om te reageren op de intentie van de Raad om een dergelijke boete op te leggen, al is dat mondeling ter zitting.

¹⁰ De Vlaamse Regering kan deze bedragen wijzigen ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Hoewel men in elke stand van het geding afstand van het beroep kan doen, kan men die stap niet aanwenden om aan de geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep te ontkomen.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de boete de verweerder niet toekomt. De geldboete is een sanctie, geen schadevergoeding ten bate van de verweerder. De verweerder beschikt ook niet over enig recht om het opleggen van een geldboete te vorderen. De Raad beslist ambtshalve of het opleggen van een geldboete al dan niet verantwoord is.

Artikel 4.8.33.

Naar analogie met de regeling bij de Raad van State zijn arresten van de Raad vatbaar voor opheffing of herziening.

– *Opheffing*

De gecoördineerde wetten op de Raad van State hebben het in dit verband over ‘intrekking’.

Enkel arresten waarbij de schorsing is bevolen, kunnen op verzoek van de partijen worden ingetrokken (artikel 17, §2, derde lid, wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

De intrekking is alleen mogelijk wanneer nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of wanneer de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet meer adequaat is.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het niet de bedoeling was om met een intrekking een verbetering of een rechtzetting van een arrest te doen¹¹. De Raad van State heeft dat in diverse arresten bevestigd¹².

De procedure tot intrekking wordt expliciet geregeld door artikel 35 tot en met 50 van het Procedurereglement kort geding¹³:

- de vordering tot intrekking wordt door een verzoekschrift ingesteld, bevat een inventaris van de ingeroepen stukken en vermeldt naast het arrest waarvan de intrekking wordt gevraagd tevens een uiteenzetting van de feiten en motieven die de intrekking of wijziging rechtvaardigen;
- de griffier zendt een afschrift van dit verzoekschrift aan de andere partijen en aan het auditoraat;
- andere partijen krijgen acht dagen om een aanvullend dossier en een nota met opmerkingen in te dienen;
- de auditeur maakt het verslag, de zitting wordt bepaald.

Op grond van artikel 17 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof kan zowel een schorsings- als een vernietigingsarrest geheel of ten dele worden ingetrokken in zoverre het gebaseerd is op een bepaling van een wet, een decreet of een in artikel 34 van de Grondwet bedoelde regel die vervolgens door het Grondwettelijk Hof is vernietigd, of op een verordening ter uitvoering van een dergelijke norm.

¹¹ *Gedr. St. Senaat*, 1990-91, 1300-2, p. 10.

¹² Zie opsomming bij S. DE TAEYE, *Procedures voor de Raad van State* (3e ed.), Kluwer, 2003, nr. 287, alwaar hij stelt: “de vordering tot intrekking kan derhalve niet worden gezien als een vorm van beroep, waardoor de initiële vordering een tweede keer aan de beoordeling van de Raad van State zou kunnen worden onderworpen”.

¹³ Koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State.

Indien die regeling al toepassing vindt, zal het voor het overgrote merendeel om schorsingsarresten gaan.

De term ‘intrekken’ is eigenlijk niet op zijn plaats: een schorsingsarrest kan niet met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt. Om die reden wordt er in voorliggend voorstel van decreet over opheffen gesproken – de verbindende kracht van het schorsingsarrest voor de toekomst wegnemen.

– *Herziening*

Het beroep tot herziening kan slechts worden aangewend bij eindarresten over de vordering tot vernietiging die gewezen zijn op tegenspraak indien sinds de uitspraak door slaggevende stukken zijn teruggevonden die door toedoen van de tegenpartij werden achtergehouden of indien het arrest werd gewezen op als vals erkende of als vals verklaarde stukken (artikel 31, eerste lid, wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

In een specifieke procedure is voorzien in artikel 50bis van het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Die regeling wordt als een buitengewoon rechtsmiddel beschouwd en wordt uiterst zelden toegepast.

– *Verbetering*

Bijkomend wordt voorzien in de bevoegdheid om een arrest te verbeteren. Die mogelijkheid is niet opgenomen in de procedureregels voor de Raad van State.

Wanneer in een arrest een materiële vergissing sloop, kan de Raad op eigen initiatief een verbeterend arrest wijzen. Ook kunnen de partijen de Raad op de materiële vergissing wijzen.

De materiële vergissing is deze die de rechter kan begaan bij het onder woorden brengen van zijn uitspraak. Het kan niet gaan om een vergissing omtrent het recht of omtrent de feiten.

Afdeling 4. Samenstelling

Artikel 4.8.34.

Dit artikel stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.4. Er wordt niet langer bepaald uit hoeveel raadsleden, griffiers en adviseurs de Raad bestaat, dit ten gunste van de flexibiliteit in de samenstelling van de Raad.

Uit de praktijk van de voorbije twee werkjaren bij de Raad is gebleken dat de invulling van het personeelskader van de Raad, zoals in de eerste plaats bepaald en vastgelegd door de VCRO, geen sinecure is. Bovendien tracht de Raad in de praktijk tot efficiëntiewinsten te komen door de strikt functionele scheiding, initieel door de VCRO opgelegd, tussen de verschillende functies in het rechtscollege te doorbreken.

Het lijkt dan ook opportuun om de invulling en ontwikkeling van een organisatiemodel – voor het ondersteunend personeel van de Raad, met name de huidige adviseurs, junioradviseurs en griffiemedewerkers (cf. Jaarverslag van de Raad voor de werkzaamheden tijdens het werkjaar 2010-2011¹⁴) – in de eerste plaats aan de Raad zelf toe te wijzen, inclusief het takenpakket en de bijhorende functietitels.

¹⁴ http://www.rwo.be/Portals/100/RVVB/Jaarverslag%20RvVB2011_website.pdf

Uiteraard moet de Raad dat doen binnen het kader van het voorgestelde artikel 4.8.41, met name de geldelijke en administratieve rechtspositieregelingen die gelden in hoofde van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid.

Nieuw is ook dat de Raad door aanvullende raadsleden kan worden bijgestaan, onder de voorwaarden bepaald bij decreet.

Op die manier is er een onderscheid tussen de vastbenoemde raadsleden en de aanvullende raadsleden. De aanvullende raadsleden worden aangesteld om een achterstand te vermijden of weg te werken. De voorgestelde artikelen 4.8.36 en 4.8.37 werken die mogelijkheid verder uit.

Artikel 4.8.35.

Paragraaf 1, eerste lid, stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.5, §1, eerste lid. Er wordt verduidelijkt dat deze benoeming voor het leven is, onverminderd de mogelijkheid van ontslag.

Paragraaf 1, tweede lid, vermeldt de benoemingsvoorwaarden voor een raadslid. Aan de huidige benoemingsvoorwaarden, vermeld in artikel 4.8.5, §1, tweede lid, wordt niet geraakt. Een vierde voorwaarde wordt toegevoegd, meer bepaald een grondige kennis van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke aangelegenheden. Dat is echter geen nieuwe voorwaarde, maar een van de drie selectiecriteria.

Paragraaf 1, derde lid, stemt inhoudelijk overeen met artikel 4.8.5, §1, vijfde en zesde lid. Zo onderzoekt de Raad de ontvankelijkheid van de kandidaturen, en vergelijkt hij de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten. Vervolgens brengt hij een uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht uitaan de Vlaamse Regering. Bij de eerste samenstelling van de Raad gebeurden de beoordeling en de voordracht door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid of diens rechtsvoorganger.

In plaats van de gedetailleerde bepalingen wordt voorgesteld om de Vlaamse Regering te machtigen om de volgende elementen nader te regelen:

- nadere regelen betreffende de oproep tot de kandidaat-raadsleden;
- de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken en de wegingsfactor;
- nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling.

De Vlaamse Regering benoemt de raadsleden op grond van de voordracht, vermeld in het derde lid.

Het feit dat de raadsleden hun ambt pas opnemen nadat zij in handen van de minister-president van de Vlaamse Regering de eed hebben afgelegd, blijft behouden.

Paragraaf 2 van dit artikel neemt artikel 4.8.5, §2, ongewijzigd over (bezoldiging, toelagen en vergoedingen).

Paragraaf 3 neemt artikel 4.8.5, §3, eerste lid, ongewijzigd over (voltijdse uitoefening ambt).

Artikel 4.8.36.

Dit artikel geeft de voorwaarden aan waaronder personen als aanvullend raadslid bij de Raad aangesteld kunnen worden. Dat kunnen ook personen zijn die in een ander admi-

nistratief rechtscollege een gelijkaardige functie als raadslid uitoefenen en bij de Raad gedetacheerd worden¹⁵.

De Vlaamse Regering kan dat slechts op uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht van de Raad. Bovendien betreft het een tijdelijke aanstelling, om een achterstand te vermijden of weg te werken.

De voorwaarden om als aanvullend raadslid te kunnen worden aangesteld, stemmen grotendeels overeen met de voorwaarden om als ‘vast’ raadslid benoemd te kunnen worden. Zo moet men:

- houder zijn van een masterdiploma in de Rechten;
- een grondige kennis van en een aanmerkelijke nuttige ervaring hebben in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening;
- een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke aangelegenheden.

De minstens tien jaar nuttige ervaring in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening wordt niet langer vereist, maar wel een aanmerkelijke nuttige ervaring. Ook de leeftijdsgrens van 37 jaar op het ogenblik van de benoeming wordt niet herenomen.

Zowel in de parlementaire voorbereiding van het decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid als in het verweer voor het Grondwettelijk Hof (arrest 8/2010) werd de nadruk gelegd op de zeer grondige kennis van het domein van de ruimtelijke ordening, kennis die enkel een gespecialiseerd rechtscollege zou kunnen verwerven. Onder meer door die vereiste van kennis op het vlak van de ruimtelijke ordening (voldoende expertise enzovoort) wordt recht gedaan aan de specificiteit van dit rechtscollege.

De aanstellingsvereisten voor de ‘vaste’ raadsleden versoepelen, is dan ook niet wenselijk.

Van de aanvullende raadsleden wordt vereist dat ze een grondige kennis hebben van en een aanmerkelijke nuttige ervaring hebben in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening, zonder daar een concreet aantal jaren aan te verbinden.

Aanvullende raadsleden worden immers voor een welbepaald doel aangesteld, met name het vermijden of wegwerken van een achterstand, en worden tijdelijk aangesteld. De Raad zal jaarlijks de graad van inzetbaarheid evalueren.

Ook hier gebeurt de beoordeling en de vergelijking van de kandidaten door de Raad, die vervolgens een uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht aan de Vlaamse Regering uitbrengt.

De aanvullende raadsleden nemen hun mandaat maar op nadat zij in handen van de voorzitter van de Raad de eed hebben afgelegd.

Ook daarvoor bepaalt de Vlaamse Regering de nadere regels, meer bepaald:

- nadere regelen betreffende de oproep tot de kandidaat-raadsleden;
- de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken en de wegingsfactor;
- nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling;
- de duur van het mandaat.

¹⁵ Zie ook de gedachtewisseling over het Jaarverslag 2010-2011 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed van 22 november 2011, *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1372/1.

Met uitzondering van de aanvullende raadsleden die in een ander Vlaams administratief rechtscollege een gelijkaardige functie als raadslid uitoefenen, ontvangen de aanvullende raadsleden ten laste van het Vlaamse Gewest een vergoeding waarvan het bedrag of de berekeningswijze door de Vlaamse Regering wordt vastgelegd.

Artikel 4.8.37.

Paragraaf 1 van dit artikel komt inhoudelijk deels overeen met artikel 4.8.5, §3, tweede lid, en bespreekt de onverenigbaarheden van de ‘vaste’ raadsleden.

Deze mogen geen bezoldigde beroepsactiviteiten, functies of mandaten uitoefenen of aanhouden.

Voor de volgende gevallen kan de Vlaamse Regering uitdrukkelijk een afwijking toestaan:

- een deeltijds lesgeverschap aan een instelling voor hoger onderwijs;
- een tijdelijke machtiging om in een ander Vlaams administratief rechtscollege deeltijds het ambt van raadslid of bestuursrechter uit te oefenen, voor zover het betrokken raadslid aan de voorwaarden beantwoordt om in dat rechtscollege benoemd te worden. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels en voorwaarden.

De Vlaamse Regering kan op ieder moment de afwijking gemotiveerd intrekken.

De onverenigbaarheden betreffen niet het meewerken aan of schrijven van rechtswetenschappelijke publicaties. Die activiteit is immers geen bezoldigde beroepsactiviteit, functie of mandaat. Vergoedingen die daarvoor worden ontvangen, betreffen vergoedingen voor auteursrechten.

Op dit ogenblik heeft de Vlaamse Regering voor slechts een van de vier raadsleden een afwijking toegestaan om een beperkt mandaat aan een hogeschool te behouden.

Paragraaf 2 van dit artikel bespreekt de onverenigbaarheden wat betreft de aanvullende raadsleden. Zo is dat mandaat onverenigbaar met:

- een politiek mandaat;
- een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van het aanvullend raadslid in het gedrang brengt;
- elke activiteit die tot tegenstrijdige belangen leidt.

Deze regeling wordt ingesteld om te voorkomen dat aanvullende raadsleden die juist door hun mandaat voordeel halen voor een andere carrière tijdelijk aangesteld worden.

Artikel 4.8.38.

Dit artikel regelt de mogelijkheid voor de raadsleden en aanvullende raadsleden om ontslag te nemen. Zij blijven wel hun functie uitoefenen tot ze zijn vervangen.

Artikel 4.8.39.

Paragraaf 1 van dit artikel bespreekt de evaluatie van de raadsleden en aanvullende raadsleden.

Het is immers zowel in het belang van de goede werking van de instelling als in het belang van de betrokkenen zelf en de rechtszoekende, dat een performant evaluatiestelsel als kwaliteitssysteem bij decreet wordt ingesteld.

Het ontworpen systeem gaat uit van een periodieke, gemotiveerde, schriftelijke en beschrijvende evaluatie, die leidt tot de beoordeling ‘onvoldoende’ of ‘voldoende’.

De evaluatie vindt de eerste maal plaats één jaar na de eedaflegging in het ambt of mandaat en vervolgens om de drie jaar. Daarbij treedt de voorzitter van de Raad op als evaluator.

Overgangsmatig worden de zetelende raadsleden een eerste maal geëvalueerd één jaar na de inwerkingtreding van voorliggend voorstel van decreet.

In geval van een beoordeling ‘onvoldoende’ wordt het raadslid of aanvullend raadslid na verloop van één jaar opnieuw geëvalueerd.

De snellere evaluatie bij een beoordeling ‘onvoldoende’ is te verantwoorden binnen het raam van de mogelijkheid om het betrokken raadslid te sanctioneren in geval van manifest ondermaats functioneren, en de kwaliteitsverwachtingen van de Raad.

Bij twee opeenvolgende beoordelingen ‘onvoldoende’ doet de Raad, de aanvullende raadsleden niet inbegrepen, uitspraak bij arrest over het ontslag wegens beroepsongeschiktheid van het raadslid.

De vermelding ‘onvoldoende’ moet onderbouwd worden in het beschrijvend verslag over de voorbije evaluatieperiode, waardoor die vermelding voor het betrokken raadslid een waarschuwing en een uitnodiging tot beter functioneren inhoudt.

De evaluatie geschiedt op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten van de raadsleden, met inbegrip van de kwaliteit van de geleverde prestaties, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het raadslid of aanvullend raadslid.

De essentiële gegevens inzake de evaluatiecyclus zijn in de VCRO opgenomen, de Vlaamse Regering kan de voorwaarden en nadere regels daartoe bepalen, na het advies van de Raad te hebben gevraagd.

Dit evaluatiesysteem is geïnspireerd op de regeling bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen¹⁶.

Paragraaf 2 van dit artikel bepaalt de tuchtregeling die op de raadsleden en aanvullende raadsleden van toepassing is.

Het huidige artikel 4.8.5, §4, tweede lid, van de VCRO bepaalt dat de raadsleden enkel door de Raad kunnen worden ontzet uit hun ambt of daarin worden geschorst, als er sprake is van grove nalatigheid of kennelijk wangedrag. Op het vlak van tucht van de raadsleden is dat de enige regel die de VCRO bevat. Die bepaling is te summier. Een procedure voor het opleggen van een tuchtstraf ontbreekt. Bovendien zijn de gevallen waarin een tuchtstraf kan worden opgelegd – grove nalatigheid of kennelijk wangedrag – te beperkend omschreven. Om die reden zijn ook de mogelijke tuchtstraffen beperkt: enkel de schorsing in of de ontzetting uit het ambt kan worden uitgesproken.

¹⁶ Wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

De voorgestelde paragraaf twee wil een degelijke rechtsgrond bij decreet creëren voor een adequate tuchtregeling voor de raadsleden en aanvullende raadsleden. Thans wordt algemeen bepaald dat tekortkomingen in de ambtsplichten of handelingen die de waardigheid van het ambt in het gedrang brengen, de grondslag kunnen zijn voor het opleggen van een tuchtstraf. Een precieze omschrijving van de gedragingen die het opleggen van een tuchtstraf rechtvaardigen, is niet mogelijk en ook niet noodzakelijk. Het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel ‘geen misdrijf zonder wet’ geldt niet in tuchtzaken.

Wat wel op voorhand moet worden vastgesteld, is het scala aan tuchtstraffen. Omdat de tuchtvergrijpen ruimer worden omschreven, moet er ook een bredere waaier van tuchtstraffen worden gecreëerd, zodat een tuchtstraf die in redelijke verhouding staat tot de ernst van het tuchtvergreep kan worden opgelegd. De tuchtstraffen die worden ingevoerd, zijn: waarschuwing, blaam, inhouding van salaris, schorsing, ontslag van ambtswege en afzetting.

Er wordt bepaald welk raadslid in eerste aanleg als tuchtoverheid bevoegd is. In de regel is dat de voorzitter. Wordt tegen de voorzitter zelf een tuchtvordering ingesteld, dan is het oudste raadslid bevoegd. Tegen een tuchtstraf kan beroep worden ingesteld bij de voltallige Raad, de aanvullende raadsleden niet inbegrepen. Het raadslid dat in eerste aanleg de tuchtstraf heeft uitgesproken, onthoudt zich van de zaak.

Tot slot wordt aan de Vlaamse Regering de delegatie gegeven om de tuchtregeling nader uit te werken.

Artikel 4.8.40.

Paragraaf 1 regelt de benoeming van de griffiers door de Raad. Er wordt afgestapt van de vijf jaar beroepservaring die een kandidaat moet kunnen laten gelden, naar een nuttige juridische beroepservaring op zich.

Paragraaf 2 regelt de aanstelling van de leden van het ondersteunend personeel door de Raad. Die bevoegdheid kan geheel of gedeeltelijk aan de voorzitter worden overgedragen.

Het reglement van orde bepaalt:

- de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken;
- nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling.

Daarentegen kan de Vlaamse Regering de nadere regels bepalen betreffende:

- de werking en organisatie van de griffie;
- de evaluatie en tucht voor de griffiers en de leden van het ondersteunend personeel van de Raad.

Onder de werking en organisatie van de griffie zou bijvoorbeeld de aanstelling van zittingsgriffiers begrepen kunnen worden, alsook het feit dat de taken van de griffier tijdelijk door ondersteunend personeel uitgevoerd zouden kunnen worden in geval van ziekte (onder voorwaarden en garanties).

Artikel 4.8.41.

Dit artikel neemt artikel 4.8.7 ongewijzigd over (rechtspositieregelingen).

Afdeling 5. Werkingsregelen

Artikel 4.8.42.

Dit artikel herneemt deels artikel 4.8.8 (voorzitterschap van de Raad).

Nieuw is dat het mandaat van de voorzitter voor drie jaar geldt, en vernieuwbaar is. De aanvullende raadsleden nemen niet deel aan de stemming.

De voorzitter staat aan het hoofd van de Raad en staat in voor het opmaken en opvolgen van een beleidsplan.

Artikel 4.8.43.

Dit artikel neemt artikel 4.8.9, eerste en tweede lid, ongewijzigd over (reglement van orde).

Artikel 4.8.44.

Het huidige artikel 4.8.9, derde lid, bepaalt dat het reglement van orde nadere regels inzake de procedure en inzake de werking en de organisatie van de Raad kan bepalen. Dat wordt hernomen in artikel 4.8.44, met uitzondering van de procedure.

Ook de inhoudelijke elementen van artikel 4.8.10 worden in dit artikel deels hernomen, bijvoorbeeld de decretale basis voor de indeling bij reglement van de Raad in kamers en de mogelijkheid voor de voorzitter om aanvullende kamers samen te stellen mocht de werklast dat vereisen.

Ook de principes van de meer concrete werkwijze worden hernomen:

- zo houden de kamers zitting met één raadslid, bijgestaan door één griffier;
- zo worden zaken naar een meervoudige kamer van drie raadsleden doorverwezen als dat nodig wordt geacht om de eenheid van de rechtspraak te garanderen of als juridische moeilijkheden daartoe aanleiding geven.

De mogelijkheid dat adviseurs tijdelijk gelast worden met het uitoefenen van de taak van zittingsgriffier of het tijdelijke mandaat van griffier, wordt niet hernomen. De mogelijkheid om bepaalde leden van het ondersteunend personeel daarmee te gelasten, valt onder de mogelijkheden van de Vlaamse Regering om de werking en organisatie van de griffie te regelen (voorgesteld artikel 4.8.40, §3).

Afdeling 6. Diverse bepalingen

Artikel 4.8.45.

Dit artikel neemt artikel 4.8.28 ongewijzigd over (kredieten).

Artikel 4.8.46.

Dit artikel neemt artikel 4.8.29 ongewijzigd over (algemene delegatiebevoegdheid aan de Vlaamse Regering om alle aanvullende organieke en procedurele maatregelen vast te stellen die nodig zijn ter uitvoering van het hoofdstuk over de Raad voor Vergunningsbetwistingen).

Artikel 4.8.47.

Dit artikel neemt inhoudelijk artikel 4.8.30 gedeeltelijk over.

Zo zal de website van het departement voorzien in de publicatie van de uitspraken van de Raad en van een jaarlijks verslagboek. Het verslagboek bevat onder meer een overzicht van de stand van de zaken die hangende zijn.

De publicatie van de arresten zal niet langer geanonimiseerd zijn.

Bij publicatie van een arrest van de Raad kan de identiteit van natuurlijke personen op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij het geding, worden weggelaten. Dat verzoek kan worden ingediend tot aan de sluiting van de debatten.

Omdat dit een breuk vormt met de huidige manier van werken, zullen partijen hier gedurende enige tijd op gewezen worden. Na verloop van tijd wordt verondersteld dat partijen deze regel kennen.

Artikel 4.8.48.

Dit artikel neemt artikel 4.8.31 ongewijzigd over (verslag door de Raad).

Artikel 4.8.49.

Dit artikel neemt artikel 4.8.27, derde lid, ongewijzigd over (rechten voor diensten van de Raad).

Artikel 6

Het woord ‘vergunningsbetwistingen’ in de naam van het opgerichte administratieve rechtscollege wordt voortaan met een hoofdletter geschreven.

Artikel 7

Het woord ‘vergunningsbetwistingen’ in de naam van het opgerichte administratieve rechtscollege wordt voortaan met een hoofdletter geschreven.

Bovendien worden de verwijzingen in de VCRO aan de nieuwe indeling aangepast.

Artikel 8

De bestuurlijke lus en de bemiddeling kunnen alleen toegepast worden op beroepen die na de datum van inwerkingtreding van dit voorstel van decreet worden ingediend. Dat zijn immers nieuwe rechtsinstrumenten waar partijen in reeds lopende beroepen geen kennis van hadden.

Artikel 9

Beroepen tot vernietiging die zijn ingediend vóór de datum van inwerkingtreding van dit voorstel van decreet, worden behandeld volgens de procedureregels die golden vóór die datum.

Artikel 10

Zoals reeds besproken, zullen overgangsmatig de reeds benoemde raadsleden een eerste maal periodiek geëvalueerd worden één jaar na de inwerkingtreding van dit voorstel van decreet.

Artikel 11

Het mandaat van de zetelend voorzitter blijft beperkt tot één jaar, en niet drie jaar.

Artikel 12

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd de datum van inwerkingtreding van dit voorstel van decreet te bepalen.

Een aantal vigerende uitvoeringsbesluiten moet immers aan de wijzigingen worden aangepast.

Een eerdere inwerkingtreding zou niet alleen rechtsonzekerheid maar ook lacunes of tegenstrijdigheden tot gevolg kunnen hebben.

Om die reden krijgt de Vlaamse Regering uitdrukkelijk de delegatie om dit voorstel van decreet in fases in werking te laten treden.

Wilfried VANDAELE

Lode CEYSSSENS

Bart MARTENS

Robrecht BOTHUYNE

Tine EERLINGEN

Tinne ROMBOUTS

Michèle HOSTEKINT

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 2. In artikel 4.2.9, §4, 2°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening worden de woorden “Raad voor vergunningsbetwistingen” vervangen door de woorden “Raad voor Vergunningsbetwistingen”.

Art. 3. In artikel 4.2.11, §2, van dezelfde codex worden de woorden “in artikel 4.8.16, §1” vervangen door de woorden “in artikel 4.8.12, §1” en de woorden “Raad voor vergunningsbetwistingen” door de woorden “Raad voor Vergunningsbetwistingen”.

Art. 4. In artikel 4.6.2, §1, tweede lid, van dezelfde codex worden de woorden “Raad voor vergunningsbetwistingen” vervangen door de woorden “Raad voor Vergunningsbetwistingen”.

Art. 5. In titel IV van dezelfde codex wordt hoofdstuk VIII, dat bestaat uit artikel 4.8.1 tot en met 4.8.31, vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk VIII. Raad voor Vergunningsbetwistingen

Afdeling 1. Oprichting

Art. 4.8.1. Er wordt een Raad voor Vergunningsbetwistingen opgericht, hierna de Raad te noemen.

De Vlaamse Regering bepaalt de zetel van de Raad.

Afdeling 2. Bevoegdheid

Onderafdeling 1. Vernietiging

Art. 4.8.2. De Raad doet als administratief rechtscollege, bij wijze van arresten, uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tot vernietiging van:

- 1° vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het afgeven of weigeren van een vergunning;
- 2° valideringsbeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen houdende de validering of de weigering tot validering van een as-builtattest;
- 3° registratiebeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen waarbij een constructie als ‘vergund geacht’ wordt opgenomen in het vergunningenregister of waarbij een dergelijke opname geweigerd wordt.

De Raad vernietigt de bestreden vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing wanneer die beslissing onregelmatig is. Een beslissing is onregelmatig wanneer zij in strijd is met regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur.

Als de Raad een beslissing vernietigt, kan hij het bestuur dat de vernietigde beslissing nam, bevelen om een nieuwe beslissing te nemen binnen de termijn die hij bepaalt. De Raad kan daarbij:

- 1° welbepaalde onregelmatige motieven of kennelijk onredelijke motieven aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet kunnen worden betrokken;
- 2° specifieke rechtsregelen of rechtsbeginselen aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing moeten worden betrokken;
- 3° de procedurele handelingen omschrijven die voorafgaand aan de nieuwe beslissing moeten worden gesteld.

Onderafdeling 2. Schorsing

Art. 4.8.3. Wanneer een beslissing vatbaar is voor vernietiging op grond van artikel 4.8.2, kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging ervan bevelen overeenkomstig de bepalingen van afdeling 3, onderafdeling 4.

Onderafdeling 3. Bestuurlijke lus

Art. 4.8.4. Ter oplossing van een voor de Raad gebrachte betwisting kan de Raad het vergunningverlenende bestuursorgaan in elke stand van het geding met een tussenuitspraak de mogelijkheid bieden om binnen de termijn die de Raad bepaalt een onregelmatigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen, tenzij belanghebbenden, vermeld in artikel 4.8.12, daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden en nadere regels daartoe bepalen, na het advies van de Raad te hebben gevraagd.

Onderafdeling 4. Bemiddeling

Art. 4.8.5. Ter oplossing van een voor de Raad gebrachte betwisting kan de Raad op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met akkoord van de partijen met een tussenuitspraak een bemiddeling bevelen zolang het beroep niet in beraad is genomen.

Als bemiddelaar kunnen door de Raad worden aangewezen: raadsleden, aanvullende raadsleden, griffiers, leden van het ondersteunend personeel of derden die door de partijen gezamenlijk worden voorgesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de nadere regels daartoe na het advies van de Raad te hebben gevraagd.

Afdeling 3. Procedure

Onderafdeling 1. Algemeen

Art. 4.8.6. De partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 4.8.7. §1. De partijen kunnen een of meer raadsleden van de bevoegde kamer schriftelijk en op gemotiveerde wijze wraken vóór de aanvang van de zitting, tenzij de reden tot wraking later is ontstaan. De voorzitter of, zo deze wordt gewraakt, het oudste raadslid doet onmiddellijk uitspraak over het verzoek tot wraking. Indien het verzoek wordt ingewilligd, wordt het gewraakte raadslid vervangen.

Het raadslid dat weet dat er een reden tot wraking tegen hem bestaat, onthoudt zich van de zaak en laat zich vervangen.

§2. De redenen tot wraking zijn dezelfde als deze die worden vermeld in artikel 828, 829, tweede lid, en 830 van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 4.8.8. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van toezending en uitwisseling van de processtukken.

Alle processtukken worden aan de Raad per beveiligde zending toegezonden, op straffe van niet-ontvankelijkheid.

De Raad verricht alle betekeningen, kennisgevingen en oproepingen per beveiligde zending. Deze zendingen mogen echter bij gewone brief worden gedaan wanneer de ontvangst ervan geen termijn doet ingaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van berekening van de termijnen, vermeld in hoofdstuk VIII.

Art. 4.8.9. De Raad kan ambtshalve middelen inroepen die niet in het verzoekschrift worden aangevoerd, voor zover die middelen de openbare orde aanbelangen.

De kennelijke onredelijkheid of onzorgvuldigheid van de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening door de overheid wordt altijd geacht een middel uit te maken dat de openbare orde aanbelangt.

Art. 4.8.10. De verzoeker kan in elke stand van het geding uitdrukkelijk afstand van het beroep doen.

De Raad doet onmiddellijk uitspraak waarbij de afstand wordt vastgesteld.

Art. 4.8.11. De taal van de procedure is het Nederlands.

Onderafdeling 2. Aanhangigmaking

Art. 4.8.12. §1. De beroepen bij de Raad kunnen door de volgende belanghebbenden worden ingesteld:

- 1° de aanvrager van de vergunning of van het as-buittattest, respectievelijk de persoon die beschikt over zakelijke of persoonlijke rechten ten aanzien van een constructie die het voorwerp uitmaakt van een registratiebeslissing, of die deze constructie feitelijk gebruikt;
- 2° de bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorganen;
- 3° elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden als gevolg van de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing;
- 4° procesbekwame verenigingen die optreden namens een groep wiens collectieve belangen door de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikken over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten;
- 5° de leidend ambtenaar van het departement of, bij afwezigheid, diens gemachtigde voor vergunningen die afgegeven zijn binnen de reguliere procedure, behalve in de gevallen, vermeld in artikel 4.7.19, §1, derde lid;
- 6° de leidend ambtenaar of, bij afwezigheid, diens gemachtigde van het departement of agentschap waartoe de adviserende instantie behoort, aangewezen krachtens artikel 4.7.16, §1, eerste lid, respectievelijk artikel 4.7.26, §4, 2°, op voorwaarde dat die instantie tijdig advies heeft verstrekt of ten onrechte niet om advies werd verzocht.

De belanghebbende aan wie kan worden verweten dat hij een voor hem nadelige vergunningsbeslissing niet heeft bestreden door middel van het daartoe openstaande georga-

niseerd administratief beroep bij de deputatie, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht om zich tot de Raad te wenden.

§2. De beroepen worden ingesteld binnen een vervalt termijn van vijfenveertig dagen, die ingaat als volgt:

- 1° wat betreft vergunningsbeslissingen:
 - a) hetzij de dag na de betekening, wanneer een dergelijke betekening vereist is;
 - b) hetzij de dag na de startdatum van de aanplakking, in alle andere gevallen;
- 2° wat betreft valideringsbeslissingen:
 - a) hetzij de dag na de betekening, wanneer een dergelijke betekening vereist is;
 - b) hetzij de dag na de opname in het vergunningenregister, in alle andere gevallen;
- 3° wat betreft registratiebeslissingen:
 - a) hetzij de dag na de betekening, wanneer een dergelijke betekening vereist is;
 - b) hetzij de dag na de opname van de constructie in het vergunningenregister, in alle andere gevallen.

§3. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift.

De Vlaamse Regering bepaalt de vormvereisten waaraan het verzoekschrift moet beantwoorden. Zij bepaalt welke stukken bij het verzoekschrift gevoegd moeten worden.

Art. 4.8.13. De griffier schrijft elk inkomend verzoekschrift in in een register.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de registratie van het verzoekschrift en de voorwaarden waaronder het verzoekschrift dat niet voldoet aan de voorwaarden, door de Vlaamse Regering bepaald in uitvoering van artikel 4.8.12, kan worden geregulariseerd.

De Vlaamse Regering bepaalt tevens de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift wordt verstuurd.

Art. 4.8.14. De verzoeker is een rolrecht verschuldigd.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag, de vervalt termijn, de modaliteiten van betaling en de vrijstellingen. Indien het rolrecht niet tijdig is betaald, wordt het verzoekschrift niet-ontvankelijk verklaard.

Onderafdeling 3. Vereenvoudigde behandeling

Art. 4.8.15. §1. Na registratie van een verzoekschrift kan de voorzitter van de Raad of het door hem aangewezen raadslid ambtshalve onderzoeken of het beroep doelloos is, kennelijk niet-ontvankelijk is of dat de Raad kennelijk onbevoegd is.

De vaststellingen van de Raad worden door de griffier overgemaakt aan de verzoeker, de verweerder en, in voorkomend geval, de begunstigde van de vergunningsbeslissing, de valideringsbeslissing of de registratiebeslissing.

§2. De partijen beschikken over een vervalt termijn van vijftien dagen die ingaat de dag na de betekening, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, om een verantwoordingsnota in te dienen. Die verantwoordingsnota is beperkt tot de in paragraaf 1 aangehaalde vaststellingen.

§3. De Raad kan beslissen dat de zaak zonder verdere rechtspleging in beraad wordt genomen.

De Raad doet onmiddellijk uitspraak over de kennelijke niet-ontvankelijkheid van het beroep, zijn kennelijke onbevoegdheid of het doelloos zijn van het beroep.

Besluit de Raad niet dat het beroep kennelijk niet-ontvankelijk of doelloos is of dat hij kennelijk onbevoegd is, dan wordt de procedure overeenkomstig de navolgende artikelen voortgezet.

Onderafdeling 4. Schorsing

Art. 4.8.16. De vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring worden op straffe van niet-ontvankelijkheid in een en hetzelfde verzoekschrift ingesteld.

Art. 4.8.17. De Vlaamse Regering bepaalt de vervalttermijnen waarbinnen de partijen het geïnventariseerde administratief dossier en hun nota's indienen. Die termijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de partijen in kennis gesteld worden van de neerlegging van de geïnventariseerde administratieve dossiers en de nota's.

Art. 4.8.18. Wanneer de verzoeker noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

Art. 4.8.19. §1. De schorsing wordt bevolen bij gemotiveerd arrest.

§2. De schorsing kan enkel worden bevolen als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen en als ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

Het arrest waarbij de schorsing is bevolen, kan worden gewijzigd of ingetrokken op verzoek van de partijen.

Art. 4.8.20. Wanneer de Raad de bestreden beslissing geschorst heeft, moet de verweerder of tussenkomende partij een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indienen binnen een vervalt termijn van dertig dagen. Indien geen verzoek tot voortzetting wordt ingediend, kan de Raad volgens een versnelde rechtspleging vastgesteld door de Vlaamse Regering de bestreden beslissing vernietigen.

Heeft de Raad de bestreden beslissing niet geschorst, dan moet de verzoeker een verzoek tot voortzetting indienen binnen een vervalt termijn van dertig dagen. Dient hij geen verzoek tot voortzetting in, dan geldt ten aanzien van hem een onweerlegbaar vermoeden van afstand van geding.

De termijn van dertig dagen gaat in de dag na de betekening van het arrest waarin uitspraak wordt gedaan over de schorsing.

Art. 4.8.21. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de behandeling van de vordering tot schorsing.

Onderafdeling 5. Tussenkomen

Art. 4.8.22. §1. Elk van de belanghebbenden, vermeld in artikel 4.8.12, eerste lid, kan in de zaak tussenkomen.

De Vlaamse Regering bepaalt op welke wijze een verzoek tot tussenkomst wordt ingediend. Zij bepaalt de vervalltermijnen die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.

De Vlaamse Regering bepaalt tevens de vormvereisten waaraan het verzoekschrift moet beantwoorden. Zij bepaalt welke stukken bij het verzoekschrift gevoegd moeten worden.

§2. De tussenkomende partij is een rolrecht verschuldigd.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag, de vervalltermijn, de modaliteiten van betaling en de vrijstellingen. Is het rolrecht niet tijdig betaald, dan wordt het verzoekschrift tot tussenkomst niet-ontvankelijk verklaard.

§3. De Raad doet onmiddellijk uitspraak over de ontvankelijkheid van een verzoek tot tussenkomst.

De tussenkomende partij kan een schriftelijke uiteenzetting indienen binnen de vervalltermijn die de Vlaamse Regering bepaalt. Die termijn mag niet korter zijn dan vijftien dagen.

De tussenkomende partij kan aan haar verzoekschrift de geïnventariseerde overtuigingsstukken toevoegen die zij nodig acht.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de tussenkomst en de mogelijkheid tot regularisatie van de vormvereisten, vermeld in paragraaf 1.

Indien het een tussenkomst betreft in de procedure van de vordering tot schorsing, dan kan de Vlaamse Regering termijnen bepalen die afwijken van de termijnen, vermeld in paragraaf 1 en 3.

Onderafdeling 6. Vooronderzoek

Art. 4.8.23. De Vlaamse Regering bepaalt op welke wijze het tegensprekelijk vooronderzoek wordt gevoerd. Zij bepaalt de vervalltermijnen waarbinnen de partijen het geïnventariseerde administratief dossier en hun nota's indienen. Die termijnen mogen niet korter zijn dan dertig dagen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de partijen in kennis gesteld worden van de neerlegging van de geïnventariseerde administratieve dossiers en de nota's.

Art. 4.8.24. De Raad voert rechtstreeks briefwisseling met alle partijen en besturen die hij nodig acht.

De Raad kan alle documenten en inlichtingen omtrent de zaken waarover hij zich moet uitspreken, opvragen bij die partijen en besturen.

Onderafdeling 7. Zitting

Art. 4.8.25. Na afloop van het vooronderzoek worden de partijen uitgenodigd om op een zitting van de Raad te verschijnen.

De Vlaamse Regering bepaalt de organieke maatregelen betreffende de zitting, met inbegrip van de nadere regels over het horen van getuigen.

Art. 4.8.26. De partijen kunnen ter zitting geen bijkomende stukken overmaken aan de Raad.

Art. 4.8.27. De zittingen zijn openbaar behoudens indien de kamervoorzitter, al dan niet op verzoek van de partijen of een ervan, oordeelt dat gewichtige redenen aanwezig zijn die zich tegen de openbaarheid verzetten.

Het beroep wordt op tegenspraak behandeld. De partijen pleiten in elkaars aanwezigheid.

Art. 4.8.28. Met uitzondering van de vordering tot schorsing belet de afwezigheid van de partijen of een ervan bij regelmatige oproeping de geldigheid van de zitting niet.

Onderafdeling 8. Beraadslaging en uitspraak

Art. 4.8.29. §1. De Raad beraadslaagt en beslist achter gesloten deuren over zijn uitspraken.

De uitspraken van de Raad worden uitgebracht binnen een ordetermin van zestig dagen die ingaat de dag na de zitting.

§2. De Raad legt in zijn uitspraak het geheel of een deel van de kosten ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt. De kosten bestaan uit het rolrecht, vermeld in artikel 4.8.14 en 4.8.22, en uit het getuigengeld.

Het getuigengeld wordt begroot en toegekend op grond van de daartoe door de Vlaamse Regering bepaalde regelen.

Indien toepassing wordt gemaakt van artikel 4.8.4 of artikel 4.8.5, dan kan de Raad, in afwijking van het eerste lid, de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van het vergunningverlenende bestuursorgaan leggen.

§3. De uitspraken van de Raad worden ondertekend door de kamervoorzitter en door de griffier.

De uitspraken van de Raad zijn openbaar.

Art. 4.8.30. De griffier zendt kosteloos een afschrift van de uitspraak aan de partijen en aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het betrokken onroerend goed gelegen is, binnen een ordetermin van vijftien dagen na de dagtekening ervan.

Anderen dan de partijen kunnen afschriften of uittreksels van de uitspraken van de Raad verkrijgen. Voor een afschrift of uittreksel kan een vergoeding worden gevraagd, onder de voorwaarden als bepaald door de Vlaamse Regering.

Art. 4.8.31. De arresten zijn van rechtswege uitvoerbaar.

De griffier brengt op de uitgifte, na het beschikkende gedeelte van het arrest, een uitvoeringsformulier aan.

De Vlaamse Regering bepaalt de formule daarvoor.

Art. 4.8.32. De Raad kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete bedraagt minimum 125 euro en maximum 2500 euro, met dien verstande dat die bedragen door de Vlaamse Regering kunnen worden gewijzigd ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen betreffende het opleggen van een geldboete.

Art. 4.8.33. De arresten van de Raad zijn vatbaar voor opheffing, verbetering of herziening.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regelen en voorwaarden daartoe.

Afdeling 4. Samenstelling

Art. 4.8.34. De Raad bestaat uit raadsleden onder wie een voorzitter.

De Raad wordt bijgestaan door griffiers en ondersteunend personeel.

De Raad kan worden bijgestaan door aanvullende raadsleden, onder de voorwaarden bepaald in artikel 4.8.36 en 4.8.37.

Art. 4.8.35. §1. De Vlaamse Regering benoemt de raadsleden voor het leven, onverminderd de mogelijkheid van ontslag, overeenkomstig artikel 4.8.38 en 4.8.39.

Niemand kan tot raadslid worden benoemd tenzij hij:

- 1° houder is van een masterdiploma in de Rechten;
- 2° minstens zevenendertig jaar oud is op het ogenblik van de benoeming;
- 3° een grondige kennis heeft van en minstens tien jaar nuttige ervaring heeft in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening;
- 4° een grondige kennis heeft van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke aangelegenheden.

De Raad brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat hij de ontvankelijkheid van de kandidaturen heeft onderzocht en de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten heeft vergeleken. Bij de eerste samenstelling van de Raad gebeurt de beoordeling en de voordracht door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid of diens rechtsvoorganger.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° nadere regelen betreffende de oproep tot de kandidaat-raadsleden;
- 2° de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken en de wegingsfactor;
- 3° nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling.

De Vlaamse Regering benoemt de raadsleden op grond van de voordracht, vermeld in het derde lid.

De raadsleden nemen hun ambt op nadat zij in handen van de minister-president van de Vlaamse Regering de volgende eed hebben afgelegd: “Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt na te komen”.

§2. De raadsleden ontvangen de bezoldiging, de toelagen en de vergoedingen die de Vlaamse Regering bepaalt.

§3. Het ambt van raadslid wordt voltijds uitgeoefend.

Art. 4.8.36. §1. Op uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht van de Raad kan de Vlaamse Regering tijdelijk aanvullende raadsleden bij de Raad aanstellen, zoals personen die in een ander administratief rechtscollege een gelijkaardige functie als raadslid uitoefenen.

Deze aanvullende raadsleden worden aangesteld met het oog op het vermijden of wegwerken van een achterstand, in welk geval zij alleen of samen met een raadslid zetelen in een aanvullende kamer in de zin van artikel 4.8.44.

§2. Niemand kan tot aanvullend raadslid worden aangesteld tenzij hij:

- 1° houder is van een masterdiploma in de Rechten;
- 2° een grondige kennis heeft van en een aanmerkelijke nuttige ervaring heeft in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening;
- 3° een grondige kennis heeft van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke aangelegenheden.

De Raad brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een uitdrukkelijk gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat hij de ontvankelijkheid van de kandidaturen heeft onderzocht en de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten heeft vergeleken.

De aanvullende raadsleden nemen hun mandaat op nadat zij in handen van de voorzitter van de Raad de eed hebben afgelegd.

De Vlaamse Regering kan het volgende bepalen:

- 1° nadere regelen betreffende de oproep tot de kandidaat-raadsleden;
- 2° de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken en de wegingsfactor;
- 3° nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling;
- 4° de duur van het mandaat.

Met uitzondering van de aanvullende raadsleden die in een ander Vlaams administratief rechtscollege een gelijkaardige functie als raadslid uitoefenen, ontvangen de aanvullende raadsleden ten laste van het Vlaamse Gewest een vergoeding waarvan het bedrag of de berekeningswijze wordt vastgelegd door de Vlaamse Regering.

§3. De Raad evalueert jaarlijks de graad van inzetbaarheid van de aanvullende raadsleden in een aanvullende kamer.

Art. 4.8.37. §1. Het ambt van raadslid is onverenigbaar met bezoldigde beroepsactiviteiten, functies of mandaten.

De Vlaamse Regering kan een uitdrukkelijke afwijking op dat verbod toestaan in zoverre het gaat om een van volgende gevallen:

- 1° een deeltijds lesgeverschap aan een instelling voor hoger onderwijs;
- 2° een tijdelijke machtiging om in een ander Vlaams administratief rechtscollege deeltijds het ambt van raadslid of bestuursrechter uit te oefenen, voor zover het betrokken raadslid beantwoordt aan de voorwaarden om in dat rechtscollege benoemd te worden. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels en voorwaarden.

De Vlaamse Regering kan op ieder moment de afwijking gemotiveerd intrekken.

§2. Het mandaat van aanvullend raadslid is onverenigbaar met een politiek mandaat, met een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van het aanvullend raadslid in het gedrang brengt en met elke activiteit die leidt tot tegenstrijdige belangen.

Art. 4.8.38. De raadsleden en aanvullende raadsleden kunnen op ieder moment ontslag nemen. Zij blijven hun functie uitoefenen tot ze zijn vervangen.

Art. 4.8.39. §1. De raadsleden en aanvullende raadsleden worden onderworpen aan een gemotiveerde schriftelijke en beschrijvende periodieke evaluatie die leidt tot een beoordeling ‘goed’ of ‘onvoldoende’.

De periodieke evaluatie vindt de eerste maal plaats één jaar te rekenen van de eedaflegging in het ambt of mandaat en vervolgens om de drie jaar en gebeurt door de voorzitter van de Raad.

In geval van een beoordeling ‘onvoldoende’ wordt het raadslid of aanvullend raadslid opnieuw geëvalueerd na verloop van één jaar.

Bij twee opeenvolgende beoordelingen ‘onvoldoende’ doet de Raad, de aanvullende raadsleden niet inbegrepen, uitspraak bij arrest over het ontslag wegens beroepsongeschiktheid van het raadslid.

De evaluatie geschiedt op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten, met inbegrip van de kwaliteit van de geleverde prestaties zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het raadslid of aanvullend raadslid.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden en nadere regels daartoe bepalen, na het advies van de Raad te hebben gevraagd.

§2. Tegen een raadslid of aanvullend raadslid dat zijn ambtsplichten verzuimt of door zijn gedrag afbreuk doet aan de waardigheid van zijn ambt of mandaat, kunnen de volgende tuchtstraffen worden uitgesproken:

- 1° waarschuwing;
- 2° blaam;
- 3° gehele of gedeeltelijke inhouding van salaris;
- 4° schorsing;
- 5° ontslag van ambtswege;
- 6° afzetting.

De tuchtoverheid die bevoegd is om een tuchtprocedure in te stellen en een van de tuchtstraffen op te leggen, is:

- 1° de voorzitter ten aanzien van de andere raadsleden;
- 2° het oudste raadslid ten aanzien van de voorzitter.

Tegen de beslissing waarbij de voorzitter, in voorkomend geval het oudste raadslid ten aanzien van de voorzitter, een tuchtstraf uitspreekt, staat beroep open bij de Raad, de aanvullende raadsleden niet inbegrepen, die zetelt als tuchtraad. Het raadslid aan wie in eerste aanleg een tuchtstraf is opgelegd, neemt niet deel aan de tuchtraad.

Het raadslid dat in eerste aanleg de tuchtstraf heeft uitgesproken, onthoudt zich van de beraadslaging en uitspraak in beroep.

De Vlaamse Regering kan nadere regels daartoe bepalen.

Art. 4.8.40. §1. De Raad benoemt griffiers.

Niemand kan tot griffier worden benoemd tenzij hij:

- 1° houder is van een masterdiploma in de Rechten;
- 2° een nuttige juridische beroepservaring kan doen gelden.

§2. De Raad stelt de leden van zijn ondersteunend personeel aan. Hij kan die bevoegdheid geheel of gedeeltelijk aan de voorzitter overdragen.

Het reglement van orde bepaalt:

- 1° de selectiecriteria op basis waarvan de kandidaten worden vergeleken;
- 2° nadere regelen betreffende de wijze van beoordeling.

§3. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen betreffende:

- 1° de werking en organisatie van de griffie;
- 2° de evaluatie en tucht voor de griffiers en de leden van het ondersteunend personeel van de Raad.

Art. 4.8.41. De geldelijke en administratieve rechtspositieregelingen die gelden in hoofde van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid zijn van overeenkomstige toepassing op de griffiers en de leden van het ondersteunend personeel. De Vlaamse Regering bepaalt de uitzonderingen waarvan de noodzakelijkheid blijkt.

Afdeling 5. Werkingsregelen

Art. 4.8.42. De Raad kiest uit zijn midden een voorzitter voor een hernieuwbaar mandaat van drie jaar. De aanvullende raadsleden nemen niet deel aan de stemming.

De voorzitter staat aan het hoofd van de Raad.

Hij staat in voor het opmaken en opvolgen van een beleidsplan.

Art. 4.8.43. De Raad neemt een reglement van orde aan, dat door de Vlaamse Regering bekrachtigd moet worden.

Het reglement van orde treedt in werking de dag van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 4.8.44. §1. Bij reglement kan de Raad in kamers ingedeeld worden.

Het reglement van orde bepaalt de nadere regels betreffende de werking en de organisatie van de Raad en de wijze waarop beroepsdossiers aan de kamers worden toegewezen.

De voorzitter kan aanvullende kamers samenstellen indien de werklast dat vereist.

De kamers houden zitting met één raadslid, bijgestaan door één griffier.

§2. De enkelvoudige kamer verwijst de zaak door naar een meervoudige kamer die zitting houdt met drie raadsleden als dat nodig wordt geacht om de eenheid van de rechtspraak te garanderen of als juridische moeilijkheden daartoe aanleiding geven.

Verwijzing kan geschieden in elke stand van het geding. Een verwezen zaak wordt voortgezet in de stand waarin zij zich bevindt.

Afdeling 6. Diverse bepalingen

Art. 4.8.45. De kredieten die voor de werking van de Raad nodig zijn, worden uitgetrokken op de begroting van het departement.

Art. 4.8.46. De Vlaamse Regering kan alle aanvullende organieke en procedurele maatregelen vaststellen die voor de uitvoering van dit hoofdstuk nodig zijn.

Art. 4.8.47. Onder het gezag van de Raad voorziet de website van het departement in de publicatie van de uitspraken van de Raad en van een jaarlijks verslagboek. Het verslagboek bevat onder meer een overzicht van de stand van de zaken die hangende zijn.

Bij publicatie van een arrest van de Raad kan de identiteit van natuurlijke personen op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij het geding, worden weggelaten. Dat verzoek kan worden ingediend tot aan de sluiting van de debatten.

Art. 4.8.48. De Raad onderzoekt elk jaar in de loop van de maand september de stand van de zaken die hangende zijn en brengt daarover uiterlijk op 15 oktober verslag uit aan de Vlaamse Regering en aan de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Art. 4.8.49. Het reglement van orde van de Raad bepaalt de rechten die verschuldigd zijn voor diensten verstrekt door de griffie van de Raad.”.

Art. 6. In artikel 5.1.3, §3, van dezelfde codex, worden de woorden “Raad voor vergunningsbetwistingen” vervangen door de woorden “Raad voor Vergunningsbetwistingen”.

Art. 7. In artikel 7.5.8 van dezelfde codex, zoals gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden “Raad voor vergunningsbetwistingen” worden telkens vervangen door de woorden “Raad voor Vergunningsbetwistingen”;
- 2° in §2, tweede en vierde lid, worden de woorden “op grond van de regelingen, vastgelegd bij of krachtens artikel 4.8.11 tot en met 4.8.27” opgeheven;
- 3° in §3, tweede en derde lid, worden de woorden “op grond van de regelingen, vastgelegd bij of krachtens artikel 4.8.11 tot en met 4.8.25” opgeheven;
- 4° in paragraaf 5 worden de woorden “in artikel 4.8.17, §1, eerste lid” vervangen door de woorden “in artikel 4.8.13, eerste lid”;
- 5° in paragraaf 6 worden de woorden “in artikel 4.8.1, eerste lid, 1°” vervangen door de woorden “in artikel 4.8.2, eerste lid, 1°”.

Hoofdstuk 3. Overgangsbepalingen

Art. 8. Artikel 4.8.4 en 4.8.5 zoals bedoeld in artikel 5 van dit decreet kunnen enkel worden toegepast op beroepen die zijn ingediend na de datum van inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 9. Beroepen tot vernietiging die zijn ingediend vóór de datum van inwerkingtreding van dit decreet worden behandeld volgens de procedureregels die golden vóór die datum.

Art. 10. Raadsleden die op het ogenblik van inwerkingtreding van dit decreet reeds benoemd zijn, worden een eerste maal periodiek geëvalueerd één jaar na inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 11. In afwijking van artikel 4.8.42 zoals bedoeld in artikel 5 van dit decreet is het mandaat van de zetelend voorzitter beperkt tot één jaar.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 12. De Vlaamse Regering bepaalt voor iedere bepaling van dit decreet de dag van inwerkingtreding.

Wilfried VANDAELE

Lode CEYSSENS

Bart MARTENS

Robrecht BOTHUYNE

Tine EERLINGEN

Tinne ROMBOOTS

Michèle HOSTEKINT